

§ 1 Anmälan om ersättare

Förste vice talmannen anmälde att *Fredrik Saweståhl* (M) skulle tjänstgöra som ersättare för *Magdalena Thuresson* (M) under tiden för hennes ledighet den 1 mars–31 maj.

§ 2 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade att *Johanna Haraldsson* (S) av sagt sig uppdraget som suppleant i Nordiska rådets svenska delegation.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas partigrupp anmält *Rose-Marie Carlsson* som suppleant i Nordiska rådets svenska delegation.

Förste vice talmannen förklarade vald till

suppleant i Nordiska rådets svenska delegation
Rose-Marie Carlsson (S)

§ 4 Anmälan om gruppledare för partigrupp

Förste vice talmannen meddelade att Miljöpartiets partigrupp anmält *Annika Hirvonen* som gruppledare för partigrupp från och med den 7 november 2022.

§ 5 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp

Förste vice talmannen meddelade att Miljöpartiets partigrupp anmält *Rasmus Ling* som förste ersättare för gruppleddare för partigrupp från och med den 7 november 2022.

§ 6 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2022/23:150

Till riksdagen

Interpellation 2022/23:150 Ekonomisk familjepolitik

av Isabell Mixter (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 14 februari 2023.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 24 januari 2023

Socialdepartementet

Anna Tenje (M)

Enligt uppdrag

Andreas Krantz

Expeditionschef

§ 7 Anmälan om faktapromemoria

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2022/23:FPM41 EU:s strategi för global hälsa *COM(2022) 675* till socialutskottet

§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2022) 697 och COM(2022) 698 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 22 mars*.

COM(2022) 732 till justitieutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 22 mars*.

COM(2023) 10 till socialutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 22 mars*.

Anf. 1 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Tack, ledamoten Lundh Sammeli, för frågan! Fredrik Lundh Sammeli har frågat mig om utredningsdirektiven kommer att vara tydliga med att tolk i hälso- och sjukvården undantas.

Jag har tidigare här i kammaren besvarat frågor om tolk i hälso- och sjukvården och har då varit tydlig med att frågor om tolkstöd för personer med uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap behöver ses över. I samband med en översyn behöver hänsyn tas till förutsättningar och behov som finns inom olika områden, exempelvis hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvården är en samhällstjänst med särskilda behov av en väl fungerande kommunikation, till exempel mellan patient och behandlande läkare, för att kunna ge en så god vård som möjligt. Den aspekten behöver beaktas i det fortsatta arbetet.

Herr talman! En utgångspunkt för den kommande översynen bör vara att finansieringen av tolkstöd som tillhandahålls av offentlig verksamhet måste bygga på en avvägning mellan en kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning av skattebetalares medel och den enskildes verkliga och godtagbara behov av kontakt med olika samhällsfunktioner.

På ett principiellt plan är det inte en rimlig utgångspunkt att skattebetalarna ska finansiera tolkning för personer med uppehållstillstånd och svenskt medborgarskap som varaktigt lever i Sverige. De förslag som lämnas på området behöver också utformas i enlighet med de bindande internationella överenskommelser som Sverige har åtagit sig att följa, till exempel Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, som sedan den 1 januari 2020 även gäller som svensk lag.

Avslutningsvis vill jag på nytt lyfta fram att det är viktigt att människor som kommer till och stannar i Sverige integreras i det svenska samhället och lär sig svenska. Det är en förutsättning för att fullt ut kunna vara en del av samhället, klara skolan och få ett arbete. När integrationen fungerar skapas ett rikare, mer tolerant och framgångsrikt samhälle. När människor har varit en tid i Sverige är det rimligt att ställa krav på kunskaper i svenska. Med goda språkkunskaper minskar behovet av att tillhandahålla tolkstöd i kontakter med olika samhällsfunktioner.

Anf. 2 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Frågan jag ställde bygger på den skrivning i Tidöavtalet som har skapat väldigt mycket uppmärksamhet. Många människor från många olika yrkesgrupper i samhället har pekat med både en skarp oro och en kritik på detta. Det gäller inte minst vårdpersonal, som har pekat på de risker de anser att en sådan reform skulle medföra såväl för patienterna, som riskerar sin hälsa för att de inte kan göra sig förstådda eller förstå de instruktioner de får, som för vårdpersonalen, som riskerar att begå misstag som kan kosta dem deras legitimation.

Jag har ställt en skriftlig fråga på området under hösten, och jag tyckte att statsrådet inledningsvis var ganska tydlig med att hon såg stora problem med skrivelsen i Tidöavtalet och hur den skulle kunna äventyra patientsäkerheten. Det kändes rätt bra, för jag fick intrycket av att det fanns någonting som man skrev i Tidöavtalet, men när man fick möjlighet att ta ett steg

tillbaka och fundera såg man att det rimmar väldigt illa med det fokus vi ska ha. Det handlar ju om vård efter behov, vård på lika villkor och säkerställande av mänskliga rättigheter i en sådan viktig och avgörande fråga som hälso- och sjukvården.

Men när jag tog del av svaret upplevde jag inte längre den tydligheten. Å ena sidan pekade statsrådet på att den enskilde i första hand skulle betala för sina tolktjänster och att det på det principiella planet inte kunde ses som en rimlig utgångspunkt att vi gemensamt skulle tillhandahålla detta, å andra sidan pekade statsrådet på alla de problem som väldigt många ser med förslaget.

Det är den röda tråd också jag upplever när jag nu följer upp detta i en interpellationsdebatt. När jag tar del av svaret från statsrådet upplever jag inte att den där tydligheten finns med fokus på vård på lika villkor.

I den principiella fråga som man såklart kan se handlar om integration – att alla de människor som bor och lever i Sverige ska kunna svenska – behöver politiken göra ännu mycket mer. Detta kommer jag tillbaka till. Men i den verklighet där vi ändå har människor som söker vård som svenskar och där tolk behövs vill man nu ta bort eller undergräva den möjligheten och säger att det här ska var och en tillhandahålla eller betala själv. Det tycker jag rimmar väldigt illa med just grundprinciperna inom hälso- och sjukvården.

Min fundering till statsrådet är: Vad menar statsrådet med att tolkstödet inom hälso- och sjukvården behöver ses över? Vad är det i ett hälso- och sjukvårdsperspektiv som ansvarigt statsråd på området tycker är viktigt att se över? Vad är det som inte fungerar på ett bra sätt i dag? Och med de skrivningar man har i Tidöavtalet – hur blir samhället bättre i ett hälso- och sjukvårdsperspektiv?

Anf. 3 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! Jag begärde ordet eftersom det här är en otroligt viktig fråga i den svenska sjukvården.

Redan när Tidöavtalet kom var det mycket upprörda känslor bland sjuksköterskor, läkare och undersköterskor, som vet hur betydelsefullt det är att kunna ha tillgång till tolk. Om man inte har tillgång till tolk när man ska prata med patienten och höra vad problemet är riskerar man patientsäkerheten i allra högsta grad.

Därför har frågan varit återkommande här i riksdagen – just för att man försöker att få besked. Det har varit lite varierande besked. När Sverigedemokraterna deltar i debatten låter det så här: Nej, det ska inte vara så att man finansierar tolk med allmänna medel! Då blir tolk inte tillgängligt för de socioekonomiskt mest utsatta. De människor som verkligen behöver tolk har ju ytterst sällan pengar i fickan så att de kan betala stora summor för tillgång till en tolk mitt i natten.

Vi har också hört liberala företrädare upprepa det självklara: Alla som bor i Sverige borde lära sig svenska. Det tycker vi väl alla. Det är viktigt att man behärskar svenska när man bor i Sverige. Men att i ett läge där någon är akut sjuk använda indragen tolk som ett sätt att få människor att lära sig svenska tror jag inte att någon som arbetar i sjukvården över huvud taget skulle ställa upp på.

Statsrådet har tidigare i diskussionen gett ett väldigt klart besked som jag ändå känner mig förtröstansfull med, nämligen att om minskad möj-

lighet att använda tolk i hälso- och sjukvården på något vis skulle äventyra patientsäkerheten kommer ett sådant lagförslag inte att landa på riksdagens bord.

Nästa steg kommer, precis som ledamoten Fredrik Lundh Sammeli påpekade, att vara direktiven till den utredning som ska titta på det här. Där blir det intressant att se exakt hur regeringen formulerar sig. Men jag känner också en stor förtröstan i att om lagförslaget, när det väl kommer, på något vis frångår det statsrådet tidigare sagt, det vill säga att ingenting får äventyra patientsäkerheten i den svenska hälso- och sjukvården, kommer det att bli ett bedövande besked i remissvaren från samtliga som har någonting att göra med hälso- och sjukvård: Inskränk inte rätten till tolk i hälso- och sjukvården!

Jag känner mig också trygg i att om vi, vilket gud förbjude, skulle få någon typ av lagstiftning som försökte inskränka den här rätten kommer det att bli en civil olydnad av mycket stora mått i den svenska sjukvården. Ingen som arbetar i sjukvården är nämligen beredd att offra, äventyra, riskera rätten för människor som inte fullt ut behärskar svenska språket att få sjukvård på lika villkor.

Som sagt känner jag ändå en viss förtröstan, herr talman, i det besked som jag hörde senast statsrådet var här i kammaren, nämligen att ett lagförslag eller ett utredningsdirektiv från regeringen inte på något vis får äventyra patientsäkerheten.

Anf. 4 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamöterna för frågor och synpunkter.

Den fråga som Fredrik Lundh Sammeli har ställt i dag är väldigt tydlig: Ska vi förändra direktiven till utredningen? Där är mitt svar samma som tidigare. Vi kommer att göra en utredning där hälso- och sjukvården ingår, precis som alla andra samhällssektorer. Det är just när man kommer till hälso- och sjukvården som man kommer att behöva pröva den mot alla lagar som styr den.

Precis som både ledamoten Fredrik Lundh Sammeli och ledamoten Anders W Jonsson lyfter fram är patientsäkerheten en grundbult. Den kommer att vara viktig även ur andra aspekter. När man diskuterar förändringar eller samhällsservice är patientsäkerhet alltid grunden för hälso- och sjukvården.

I den kommande utredningen kommer man att behöva pröva eventuella förslag för sjukvården utifrån de lagar som gäller för sjukvården. Så går det alltid till när man gör en statlig utredning: Man prövar eventuella nya förslag mot befintliga lagar.

Det vi har varit tydliga med från regeringen när vi tidigare har lämnat svar i riksdagen på olika sätt är att förslagen måste förhålla sig både till svensk lag och till internationella konventioner som vi har åtagit oss att följa. Barnkonventionen är en av dem.

Ledamoten Fredrik Lundh Sammeli lyfte frågan vad som brister i dag i tolkstödet. Vi har inte alltid ett fungerande tolkstöd i dag. Vi hör väldigt många berättelser om barn om tvingas tolka åt sina föräldrar. Vi hör om väldigt många tillfällen där man inte får fram tolkstöd, framför allt inte auktoriserad tolk med rätt kunskaper. Detta faller många gånger.

Prot. 2022/23:52
26 januari

Svar på
interpellationer

Detta visar att hela frågan om tolkstöd inom hälso- och sjukvården behöver lyftas. Hur gör vi för att säkerställa att den som behöver tolkhjälp får det?

Förslaget i Tidöavtalet handlar om den som har uppehållstillstånd och blivit svensk medborgare, alltså den som har bestämt sig för att varaktigt vara en del av det svenska samhället. Det handlar inte om den som är nykommen till Sverige, befinner sig i asyltid eller bara har uppehållstillstånd. Det handlar om den som har ett medborgarskap och vill vara med i det svenska samhället.

Då behöver vi ha som målsättning – jag är glad att höra att båda ledamöterna framhåller det – att svenska språket ska vara centralt. Vi ska möjliggöra för människor att få den bästa svenskkunskapen så att de kan ta del av samhället. Det handlar om att kunna tillgodose sina rättigheter och skyldigheter, att kunna delta i samhällslivet och debatten och att kunna göra sin röst hörd. Detta förenklas ofta av att man kan svenska och kan vara med i samtalet på bästa sätt. Det förenklar också alla andra situationer, där sjukvården är *en* del.

Det går inte att av ett förslag som ska bli en utredning, alltså en utredning som ännu inte har kommit med något resultat, dra slutsatsen att man skulle tvingas stå utan tolk i akutvården. Det förslaget finns inte. När det väl kommer en utredning är det utredningens förslag vi behöver titta på. Jag kommer precis som alla andra att vara noga med att patientsäkerheten följs och att vi uppfyller de lagar och konventioner som Sverige har förbundit sig att följa.

Principfrågan handlar dock om det vi också verkar vara överens om: Det är rimligt att lära sig svenska. Vi ska göra allt vi kan för att man ska kunna göra det. Den andra principen är att när man behöver tolktjänst måste den fungera riktigt bra. Det gör den inte i dag. Där behöver vi sätta in åtgärder så att det finns tillräckligt med auktoriserade tolkar med sjukvårdskompetens som kan vara det stöd som personen behöver.

Varje gång någon anhörig behöver tolka åt sin närstående är det ett misslyckande, vill jag säga. Det ska inte behöva uppstå en sådan situation, utan du ska få den hjälp du behöver av en auktoriserad tolk.

Utredningen kommer att sätta igång om ett tag. Vi kommer framöver att ha möjlighet att diskutera detta vidare. Jag ser fram emot det.

Anf. 5 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Jag sa i mitt första anförande att det är otroligt viktigt att människor i vårt land lär sig svenska. Det har varit viktigt för oss socialdemokrater i regeringsställning. Därför har vi aktivt jobbat med arbetsmarknadspolitiken för att få in människor i jobb. På det området genomför nu den sittande regeringen en stor slakt. Vi har reformerat sfi, ett arbete som behöver fortsätta för att kombinera språk med praktik för att på det sättet snabba på lärandet. Vi har säkerställt ett jämnare mottagande över landet för att varje ny svensk ska få bättre förutsättningar att bli en del av vårt samhälle.

Har man inte asylskäl ska man inte stanna i vårt land. Har man asylskäl och får uppehållstillstånd ska man så snabbt som möjligt bli en del av vårt samhälle. Så angriper man problem med bristande språkkunskap.

Till det har vi också lagt språkplikt som en del av den politik som vi hade velat genomföra i regeringsställning framöver – att ställa tydligare krav på en ny svensk att delta i sfi-undervisning, att se till att människor integreras som en del av föräldraskapet kopplat till språkutbildning och att hitta sätt att fokusera på denna, som jag uppfattar att både statsrådet och jag tycker, viktiga fråga.

Det regeringen gör med Tidöavtalet är att Sverigedemokraternas ondhetssignalering blir regeringens politik. Man angriper problemet med bristande integration med att försvåra denna möjlighet inom hälso- och sjukvården. Med det löser man inte problemet med bristande svensk kunskaper; man skapar däremot stora nya problem för den enskilda, för professionen och personalen och inte minst för barnen.

Statsrådet pekade på det som också behöver finnas med. I dag finns det stora brister inom tolkstödet, och det tycker jag att statsrådet ringade in på ett väldigt bra sätt. Det är barn som behöver bära kunskap och information om att mamma har dödlig cancer eller annan information från hälso- och sjukvården i otroligt utsatta situationer. Det ska inget barn behöva göra.

Om man som regering vill möta denna brist på tolkstöd är det välkommet. Men jag skulle gärna vilja veta hur statsrådet menar att Tidöavtalets skrivningar om försvårad tillgång till tolkstöd möter de utmaningar som vi redan ser och som drabbar barnen, patienterna och personalen.

Dessutom tänker jag att det inte bara är i politiken som kritiken är tydlig. Den är kanske än större utanför denna kammare. Alla fackförbund inom välfärden har tydligt pekat på vad det skulle kunna äventyra i fråga om patientsäkerheten och utsattheten. Många, bland andra barnrättsorganisationer som Unga Örnar och Rädda Barnen, pekar också på utsattheten och hur väldigt illa det rimmar med att vi har fattat beslut om att barnkonventionen är svensk lag. Vi skulle ju behöva förbättra barns rättigheter och deras tillvaro.

Min fundering och uppföljningsfråga till statsrådet är: På vilka sätt ska den här reformen förbättra de brister vi har i dag och förbättra kommunikationen inom vården?

Anf. 6 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! Som jag har sagt tidigare är jag väldigt nöjd med de ställningstaganden som sjukvårdsministern har gjort, det vill säga att skrivningarna i Tidöavtalet om att begränsa rätten till tolk absolut inte får äventyra patientsäkerheten i svensk sjukvård. Alla som kan någonting om svensk sjukvård eller sjukvård över huvud taget vet att om man försämrar rätten och möjligheten till tolk äventyrar man patientsäkerheten.

Jag blir dessutom nöjd när jag hör sjukvårdsministern argumentera här i kammaren för det som egentligen är en utökad rätt till tolk i sjukvården. Precis som sjukvårdsministern säger finns tolk i sjukvården i dag, men det fungerar inte bra alla gånger. Det finns ett antal områden där man faktiskt skulle behöva höja kvaliteten och öka möjligheten till tolk i sjukvården. Det är glädjande att höra sjukvårdsministern konstatera det.

Man ska dock komma ihåg att de uttalanden som sjukvårdsministern gör står i mycket bjärt kontrast till de svar som levererats i kammaren av företrädare för Sverigedemokraterna. Där är det ett helt annat ljud i skällan. För dem handlar det här om en åtgärd för att försämrare för de människor

som inte behärskar svenska språket, oavsett om det äventyrar patientsäkerheten eller inte.

I och med att det här är det dokument som regeringspartierna skrev på för att över huvud taget få tillträda och att det är Sverigedemokraterna som har det dominerande inflytandet i inte bara den här frågan utan även andra kommer det, precis som Fredrik Lundh Sammeli har pekat på, att bli väldigt intressant att noga följa den fortsatta resan vad gäller att förverkliga den här delen. Nästa steg blir att mycket noga läsa direktiven till den utredning som ska titta på det.

Anf. 7 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Tack återigen till ledamöterna för viktiga synpunkter!

I dag finns det brister i tolkstödet. Vi får återkommande sådana besked. Det innebär att de som är ansvariga för sjukvården inte satsar de resurser som behövs. Ibland leder det till att det införs avgifter. Det är inte alltid avgifter leder till det man har tänkt sig. Men vi har exempelvis patientavgifter, som alla måste betala när man kommer till sjukvården. Vi tror nämligen att det kan göra att man i någon mening inte söker i onödan utan när man verkligen behöver det. Därför får man betala patientavgifter.

För en del människor är avgifterna synnerligen betungande eftersom man har väldigt låga inkomster eller ersättningar som gör att det blir tungt att gå till sjukvården. Det är inte enkelt med någon avgift. Men det har vi ändå vant oss vid. Alla förutsätter att vi har patientavgifter i hälso- och sjukvården och att man själv ska betala en del av kostnaden för läkemedel. Men det är alltid problematiskt med avgifter om vi ska säkerställa att vi ska ha en god vård på lika villkor till hela befolkningen. Det är det ingen som ifrågasätter i dag. Alla accepterar att vi har patientavgifter.

Det som Tidöavtalet handlar om är ifall det ska införas en patientavgift för tolkstöd för den grupp som har uppehållstillstånd och har blivit svenska medborgare. När man ska pröva eventuella förslag där behöver man föra precis samma resonemang som man gjort när man infört patientavgifter.

Men det som gör det lite mer problematiskt är att det inte bara handlar om tillträde till sjukvården utan också om att kunna förstå varandra i relationen. Det handlar om att i varje utredning väga de olika intressena mot varandra. I sjukvården är kravet på patientsäkerhet tungt. För att det ska fungera måste man som patient förstå den vårdgivare man möter. På samma sätt behöver vi förstås ställa krav på att alla vårdgivare man möter som patient kan tillräcklig svenska så att man förstår varandra.

Det är därför inte märkligt att Socialdemokraterna kommer med förslag på språkplikt för att skärpa de kraven. Jag kan ha stor sympati för de förslagen. Jag tror att det är rätt tänkt att tydliggöra att man behöver kunna svenska för att kunna vara en del i samhället, för att kunna göra sitt jobb på bästa sätt och för att i det här fallet få den vård man behöver.

Vi behöver klara av att diskutera olika principer samtidigt. Regeringens svar är de som jag har gett i dag – det jag säger finns på papper – och som har getts tidigare i den här kammaren. Det är utgångspunkten också när direktiv ska skrivas.

Jag räds inte diskussionen. För varje nytt politiskt förslag behövs det många röster. Det behövs åsikter och tankar. Om det går för lätt tror jag att man gör fel. Det är nödvändigt att vi har människor som reagerar och

kommer med synpunkter, antingen från er här i kammaren eller från dem som är aktiva i sjukvården.

Jag vill backa tillbaka till att det inte är så att tolkstödet fungerar väl i dag. Ibland gör det det. Jag är väldigt glad för alla de tillfällen då det fungerar väl. Men alldeles för ofta finns det brister. Jag hör många berättelser om brister, som också kan leda till patientrisker och till att man inte får den vård man behöver. Den som behöver tolka åt sin närstående utsätts också för en svår situation.

Sammantaget behöver vi därför se hur vi ska göra med tolkstödet, inte bara för den stora grupp som eventuellt inte alls kommer att vara aktuell för den möjliga reform som kanske kommer utan för alla människor. Hur ser vi till att tolkstödet blir bättre? Det är en fråga som förstås kommer att återkomma i mitt möte med hälso- och sjukvårdens ansvariga, regionerna. Vad kan vi göra från regionernas sida och från statens sida för att höja statusen för auktoriserade tolkar och säkerställa att patienter får den hjälpen när man behöver den?

Anf. 8 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Jag tvivlar inte på statsrådets goda ambitioner. Men jag är rädd att de inte går att kombinera med att administrera Tidöavtalets skrivningar.

Hur blir bristerna i tolkstödet bättre genom att man gör tillgången sämre? Hur blir svenskan i vårt samhälle bland nyanlända och nysvenskar bättre med en politik där man skär ned med 1,2 miljarder på komvux, där sfi:n finns, och där man helt tar bort Svenska från dag ett?

Politik handlar om att vilja, men det handlar också om en verklighet som man behöver hantera. Bristen på kvalificerade tolkar för hälso- och sjukvården kan definitivt leda till allvarliga konsekvenser. Den granskning som Socialstyrelsen har gjort de senaste åren pekar på att det är ett område som behöver förbättras än mer. Jag får inte ihop hur det ska göras med den här utredningen. Sverigedemokraterna är tydliga med att reformen går stick i stäv med dagens lagstiftning och att det är poängen. De vill utifrån den reformen förändra verksamheten i grunden.

För mig är det svårt att förstå varför man har med sjukvården i utredningen om man inte tror på idén i grunden. Visst ska allt som man vill förändra och göra bättre utredas. Men om statsrådet inte själv tror att hälso- och sjukvården är ett bra område för det och att barnperspektivet inte stärks – varför ska det finnas med?

Anf. 9 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Tack återigen, ledamoten Lundh Sammeli, för din fråga som har gett oss chans att diskutera det här i dag!

Jag tycker att det är rimligt att vi ser över frågan om kostnadsfri tolk för alla samhällssektorer. Därför är det också bra att ha olika jämförelseobjekt. Hur blir det i skolan? Hur blir det i sjukvården? Hur blir det i rättsalen? Det är några exempel där vi tydligt ser att det finns många värden som måste vägas upp mot frågan om kostnadsfri tolktjänst eller inte.

Sedan finns det andra områden där det kan kännas mer naturligt att ha en avgiftsbelagd tolktjänst för personer som har varit länge i Sverige, om de nu behöver det.

Prot. 2022/23:52
26 januari

Svar på
interpellationer

Jag tror att för att kunna göra en jämförelse i en utredning är det bra att veta vilka de svåra och lätta områdena är och hur de ska vägas mot varandra. Därför tror jag att en utredning har vissa förtjänster genom att den kan se hela samhällssektorn och vad som är relevant och ändamålsenligt att göra, och var åtgärder kan leda till krockar med lagstiftningen eller något som går stick i stäv med den. Det är därför utredningen kommer att tillsättas.

Alla delar som vi har varit inne på i dag kommer att behöva prövas, men kvar står frågan som vi andra ska jobba med varje dag framöver: Hur kan tolktjänsten förbättras? Hur ofta har vi ens lyft frågan om tolktjänster? Jag tar själv till mig det. När diskuterade vi exempelvis i riksdagen tolkstöd i sjukvården på det aktiva sättet, och hur gör vi för att stärka det? Det har vi inte gjort förrän nu.

Det kanske är en bra ögonöppnare för oss alla att se att det i dag finns stora brister som man har underlåtit att agera på. Det behöver vi göra nu, från och med i dag, för alla som behöver hälso- och sjukvård.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2022/23:139 om läkemedelsleveranser i glesbygd

Anf. 10 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Anders W Jonsson har frågat mig på vilket sätt jag kommer att försäkra mig om att människor i glesbygd inte ska riskera att drabbas av försämrade möjligheter att få sina läkemedel.

Läkemedelsverket får med stöd av bemyndiganden i lag och förordning meddela föreskrifter på läkemedelsområdet. Gällande föreskrifter om distanshandel vid öppenvårdsapotek är ett sådant exempel. Som Anders W Jonsson uppmärksammar har myndigheten remitterat ett förslag till nya föreskrifter för distanshandel vid öppenvårdsapotek. Remisstiden gick ut den 2 december 2022, och myndigheten arbetar nu med att ta del av de lämnade synpunkterna. Jag följer myndighetens arbete med att ta fram de nya föreskrifterna.

Möjligheten att beställa läkemedel via internet är betydelsefull för personer i glesbygd. Därutöver tar staten ett särskilt ansvar för tillgängligheten till läkemedel över hela landet. Till att börja med finns ett särskilt bidrag för apotek i glesbygd som tillkom under Göran Hägglunds tid som socialminister. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket betalade under 2022 ut drygt 12 miljoner kronor avseende totalt 44 apotek. Därutöver har Apoteket AB i uppgift att behålla befintliga apoteksombud i den utsträckning som behövs för att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning på den ort ombudet är verksamt.

Avslutningsvis vill jag framhålla att tillgängligheten till läkemedel i hela landet är en mycket viktig fråga för mig och regeringen. Lika betydelsefull är vikten av att en god patientsäkerhet upprätthålls. Det gäller oavsett om läkemedlen distribueras genom fysiska apotek eller beställs på internet.

Herr talman! Den svenska förvaltningsmodellen med självständiga myndigheter är i grunden bra, men gång på gång blir det bekymmer beroende på att vissa myndigheter har ett väldigt snävt perspektiv utifrån sitt område. Under pandemin fanns flera sådana exempel, inte minst Arbetsmiljöverket och Folkhälsomyndigheten som gjorde helt olika tolkningar av vad skyddsmaterial är. Den dåvarande regeringen valde att inte gå in och på något vis styra upp det. Här finns återigen ett sådant exempel.

Under de senaste åren har det varit en helt fantastisk utveckling vad gäller möjligheten att få receptbelagda läkemedel direkt hem i brevlådan. Det har betytt oerhört mycket, inte minst för äldre som har svårt att ta sig till utlämningsställen och för människor i glesbygd och på landsbygd. Där kan det till och med vara väldigt långt till Icabutiken där man annars kan hämta sina läkemedel.

50 procent av läkemedelsleveranserna till landsbygden går i dag via distanshandel. Man får det man beställt hem i brevlådan. Jag tror att det också gäller uppåt 30 procent av övriga leveranser. Det är oerhört uppskattat bland patienter och leder sannolikt också till att fler patienter faktiskt hämtar ut och använder sina läkemedel. Det är annars ett stort problem i sjukvården att läkare förskriver läkemedel som patienten sedan av olika skäl inte hämtar ut och inte använder.

Nu har Läkemedelsverket, baserat på vad jag närmast skulle kalla anekdoter, kommit fram till att det kan förekomma stöld av försändelser till brevlådor och i de lägen de hängs på en dörr. I myndighetens förslag till föreskrift finns över huvud taget inget statistiskt underlag till det. De stora distanshandlarna i Sverige som sysslar med det här säger samtidigt att de har stenkoll på hur många försändelser som stjäls, för om kunden har beställt ett läkemedel och det sedan inte levereras blir det minsann en process hos distanshandlaren som tar reda på vart det försvunnit.

Läkemedelsverket väljer nu att gå in med ett förslag till ny föreskrift som i princip hindrar den här möjligheten genom att man ställer krav på att mottagaren ska kunna legitimera sig vid överlämnandet. Det kommer såklart att fungera i centrala Uppsala och Stockholm, där det finns budfirmor som kan säga att den som är hemma mellan klockan 19 och 23 kan få ut sitt paket genom att signera det. Men det kommer över huvud taget inte att fungera i stora delar av landet, och det är väldigt bekymmersamt.

I förslaget till föreskrift från Läkemedelsverket beskrivs det inte med ett ord vad det här kommer att få för konsekvenser för äldre och människor med funktionsnedsättning som har svårt att ta sig till utlämningsställen – eller för den delen vilka konsekvenser det här kommer att få på landsbygden och i glesbygden där det här verkligen har varit en gudagåva. Det ser man inte minst på att det framför allt är där som det här används.

Statsrådet påpekade mycket riktigt att det är upp till Läkemedelsverket att titta på den här föreskriften. De har rätt att strunta i alla politiska synpunkter och bara besluta detta. Vi vet inte om de kommer att göra det eller om de kommer att vara kloka nog att lyssna på de många negativa synpunkter som har kommit in i remissomgången. De har inte bara kommit från Hela Sverige ska leva, pensionärsorganisationer och de närmast drabbade utan även från ganska tunga remissinstanser.

Min fråga till statsrådet är vad statsrådet kommer att göra. Det finns ju en risk att Läkemedelsverket går vidare med det här förslaget, och det kan få förödande konsekvenser – inte minst för de patienter som faktiskt använder de läkemedel en läkare har skrivit ut.

Utifrån hur förvaltningsmodellen ser ut har jag förståelse för att det är svårt för statsrådet att komma med några konkreta förslag, men jag vill ändå lyfta frågan och höra om statsrådet har några tankar.

Anf. 12 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Interpellanten Jonsson har på ett förträffligt vis beskrivit problemet och oron. Som norrbottning kan jag bara instämma. Avregleringen av apoteksmarknaden har för all del fått apoteksutbudet att blomstra här längs Drottninggatan i Stockholm, men det är inte så att apoteksverksamheten i hela landet har blivit bättre.

Politiken behöver hela tiden försäkra sig om och säkerställa att det finns nåbara apotek, och den här frågan ringar verkligen in en av utmaningarna. Jag vill i den här debatten försäkra mig om att regeringen följer frågan och säkerställer att föreskrifterna som är på väg att tas fram inte på något sätt försämrar möjligheten att bo och leva i hela vårt land. Även om det handlar om ett myndighetsbeslut tänker jag att konsekvenserna av det beslutet definitivt kommer att bli politik.

Min förhoppning är såklart att få klarhet i och tydligt besked om hur statsrådet kommer att följa frågan och att vi lugnt kan möta alla de oroliga medborgare runt om i landet som ser att det här hotar deras tillgång till läkemedel.

Anf. 13 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Återigen tackar jag ledamöterna för en viktig fråga. Att kunna bo i hela landet och ändå få del av samhällsservice och hälso- och sjukvård är en självklarhet. Det är därför sorgligt varje gång ett apotek behöver läggas ned; det har ju hänt några gånger. Nu senaste tror jag att det var aktuellt i Ljusne.

Det här är i princip alltid kopplat till att vårdcentralen först har lagt ned. Så var det första gången i Dalarna. När regionen inte längre tyckte sig ha underlag att behålla vårdcentralen utan lade ned den följde apoteket efter eftersom kopplingen och möjligheten att verka försvann.

Detta visar hur viktigt det är för varje sjukvårdshuvudman att man når ut med sina hälsocentraler och vårdcentraler, som är ett viktigt nät för inte minst apoteken.

Jag är väldigt glad över utvecklingen av distanshandel. Det är ändå en ganska ny företeelse. Några företag har gått i bräsch, och i dag är detta möjligt hos nästan alla apotek. Det är alldeles utmärkt att man kan få hem läkemedlen i brevlådan.

Jag vet förstås att om vi hade haft ett finmaskigt nät för postförsändelser i hela landet kanske det hade gått ännu bättre. Vi har ju vissa problem i dag. Vi har till exempel en annan syn på postväsendet än vi hade förr. Men det är väldigt bra att man kan få hem det här som ett paket.

Det är väldigt lätt för mig och regeringen att komma överens med ledamöterna om vikten av tillgänglighet och att kunna bo i hela Sverige, men jag noterar, herr talman, att ingen av ledamöterna den här gången tar upp frågan om patientsäkerhet. Den frågan togs upp i den förra interpellations-

debatten, men ingen lyfter upp den nu. Det är ju detta som Läkemedelsverket har att balansera.

Precis som ledamöterna nämnde kan jag inte på något vis styra vad en myndighet gör. Då skulle man behöva anmäla mig till KU direkt. Jag har, som man säger, att följa frågan. Men jag konstaterar att verket måste hantera både tillgänglighet och patientsäkerhet när de jobbar med detta. Patientsäkerheten ska de ha med sig.

Vi vet att det finns någon form av kontroll av identitet i andra länder i Norden, som har liknande system. Finland och Norge har sina varianter av detta. Det finns både för- och nackdelar med alla dessa saker. Jag tänker kanske lite nostalgiskt på hur det var förr i världen när man hade en lantbrevbärare som kunde gå i god för en. Denne visste vem man var. Även om det inte var fru Larsson själv som tog emot läkemedlen visste brevbäraren att det var fru Larssons son eller någon annan som gjorde det och kunde gå i god för identiteten.

Så ser det sällan ut i dag. Jag vet det, och det här är lite nostalgiskt. Men vi måste hantera den nya verkligheten.

Möjligheten till distanshandel måste finnas, men vi måste klara att kombinera den med patientsäkerhet. Patientsäkerhet är inte ett ord som vi kan använda när det passar oss. Det är ett ord, en verklighet och en lagstiftning som vi har att följa i alla beslut som vi hanterar.

Jag vet att Läkemedelsverket förstås, som alltid, går igenom alla remissvar. Det återstår att se hur de landar i det som blir ett reviderat förslag på en eller flera punkter; det vet jag ingenting om. Det gäller att de klarar både tillgänglighet, som är ett viktigt samhälleligt mål, och patientsäkerheten framöver.

Utifrån den gällande ordning som vi har får detta bli mitt svar i dag.

Anf. 14 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! Det är självklart viktigt att en myndighet i ett sådant läge väger patientsäkerheten å ena sidan mot bristande eller försämrade tillgänglighet å andra sidan. De medicinska resultaten av behandlingen är ju beroende av både och. Tillgängligheten är egentligen en del av patientsäkerheten, för om det blir väldigt mycket svårare för patienter att kunna få sina läkemedel leder det till att färre patienter tar hela penicillinkuren eller den behandling som läkaren har föreskrivit. Detta försämrar resultatet för patienten.

Låt oss titta på patientsäkerheten, som Läkemedelsverket säger är viktigt i detta fall. Vad är egentligen problemet? Jo, man pekar på att en läkemedelsförsändelse kan stjälas. Men när det handlar om till exempel narkotiska preparat måste man redan i dag kvittera ut en sådan försändelse. Det är inte tu tal om annat.

Man kan förstås även tänka sig att andra läkemedel stjäls. Men alla vi som har testat denna tjänst vet att läkemedlen kommer i en grå påse, och det är helt omöjligt att veta vad som finns i den. Den tjuv som vill ha tillgång till ett visst läkemedel lär få stjäla hundra påsar innan man har sådan tur att det blir precis det preparat som man är intresserad av.

Sedan har vi patientsäkerheten i ett läge när patienten inte får tillgång till sitt läkemedel. Det kanske har slarvats bort av Postnord, eller grannen kanske stjal den grå påsen för att se vad som finns i den. Risker som uppstår är att patienten blir väldigt upprörd. ”Jag har inte fått mitt läkemedel.

Prot. 2022/23:52
26 januari

Svar på
interpellationer

Det skulle komma i dag på morgonen.” Detta kan åtgärdas inom ett eller ett par dygn. Det är denna risk som äventyras i så fall.

Kanske påstår Läkemedelsverket att barn har stulit läkemedel och satt i sig dem och på så sätt blivit skadade, men några sådan exempel finns över huvud taget inte.

Om man hos Läkemedelsverket hade varit intresserad av dessa problem skulle man förstås ha sagt till alla distansapotek att man vill ha in fullständig statistik över hur många försändelser som har försvunnit under det gångna året, hur många av dem som man kan misstänka har stulits och vad resultatet av detta blivit. Denna statistik finns ju hos distanshandeln. Men ingenstans i föreskrifterna finns någon sådan risk- och konsekvensanalys.

Man går snarare på uppgifter om att någon har hittat ett paket i en trädgård och att det har hänt att något stulits. Med tanke på de volymer det handlar om har säkert ett antal paket försvunnit. Men de negativa konsekvenserna har man över huvud taget inte lyft upp i sitt förslag till ny föreskrift. Där finns inte ett ord om de äldre och människor med funktionsnedsättning, och där finns framför allt inte ett ord om människor som bor på landsbygd och i glesbygd. Om man hade tagit med det och försökt göra en avvägning hade jag kunnat förstå resonemanget, men så är icke fallet.

Jag vet mycket väl att statsrådet inte kan gå in aktivt och offentligt, till exempel här i kammaren. Då kommer säkert omedelbart en anmälan till KU från någon ledamot om ministerstyre. Det vill vi ju inte att statsrådet ska drabbas av i detta fall.

Däremot finns ett antal andra verktyg som statsrådet kan använda. Det gäller alltifrån informell myndighetsdialog på olika nivåer till att begära in underlaget, gå igenom det och ställa frågor om det. Man skulle i instruktioner eller regleringsbrev kunna peka på att det är viktigt att väga in tillgänglighet och inte minst lands- och glesbygd. Man skulle till och med kunna fundera på att ta bort vissa delar i delegationen till Läkemedelsverket i ett läge där de inte kan göra dessa bedömningar.

Det finns alltså ett antal saker som regeringen skulle kunna göra, men jag förstår att statsrådet inte kan redovisa dem här i kammaren.

Anf. 15 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Patientsäkerheten är självklart otroligt viktig i alla perspektiv och i alla debatter vi har om hälso- och sjukvården. På samma sätt som det var viktigt i tolkdebatten är det också viktigt här. Det är också utifrån detta som Läkemedelsverket tittar på frågan.

Debatten skulle kunna ta en helt annan skepnad eller få en uppföljning i form av högerns avregleringsmisslyckanden. Visst kan man titta på apoteksmarknaden, som tillhandahåller oändligt med skönhetsprodukter men långt ifrån alltid de mediciner vi behöver, eller posten, som är ett helt eget sorgebarn. Där handlar det om utdelningen runt om i landet som verkligen är ett stort problem för väldigt många.

I detta läge tycker jag dock att det vore intressant att få höra om och kunna känna mig trygg med att statsrådet delar oron för det som tas upp här om föreskrifter. Ser statsrådet att det skulle kunna bli ett problem för människor som bor på landsbygden? Hur tänker statsrådet följa frågan? Vad tänker regeringen göra för att nya föreskrifter som syftar till patient-

Anf. 16 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar ledamöterna för viktiga synpunkter.

Utvecklingen inom posten har gått från färre brev till fler paket. Det är en jätteomställning. Jag förstår att man måste förändra distributionsnätet eftersom de inte kan dela ut fler brev när de inte finns.

Jag hör till dem som gärna använder möjligheten att skicka paket. Det är en fantastisk möjlighet att kunna göra det. Då måste förstås också posten bygga ut sitt system så att det fungerar i hela Sverige.

Jag anser självklart att det är ett problem om vi inte kan upprätthålla distanshandeln med den möjlighet till service som vi ger i dag. Precis som ledamoten Anders W Jonsson lyfter fram hänger tillgänglighet också ihop med patientsäkerhet och följsamhet mot det som förskrivits av läkare.

Det är också viktigt att man har en fast läkarkontakt eller fast vårdkontakt. De saker vi diskuterar hänger ihop. Om vi har en fast läkarkontakt och vet vilken ordination vi har finns det också möjlighet att hantera en bristsituation, vilket är precis vad vi har i dag. Jag är glad att ledamoten Lundh Sammeli lyfter fram det. Vi har besvärande brist- och restsituationer i dag, och de har ökat. Det innebär svårigheter för många patienter. Det innebär också svårigheter för dem som förskriver läkemedel och inte ens får information i tid; annars skulle de kunna välja något annat läkemedel till patienten. Detta kan på riktigt leda till medicinska konsekvenser för en patient som inte får det läkemedel som behövs.

Hela den här frågan är stor och angelägen och hänger ihop med beredskapsfrågan. Regeringen har höjt ambitionen när det gäller beredskap. Det viktiga beslut om totalförsvar som vi fattade i kammaren var grunden till det arbete som påbörjades av den förra regeringen och som vi fortsätter.

Jag är glad att jag i går kunde presentera ett antal förslag till följd av ett delbetänkande från Åsa Kullgrens utredning. Vi går fram med skarpare förslag för att säkerställa att det blir större leveranssäkerhet och bättre information, inte minst om det skulle brista. I det sammanhanget är den här frågan en del. Att man når ut med de läkemedel som behövs är också en del av beredskapen.

Jag är glad över att frågan lyfts fram, och jag är alldeles säker på att Läkemedelsverket kommer att ta del av remisserna på ett noggrant sätt, gå igenom dem och ge ett svar. Sedan återkommer de med de föreskrifter som de finner lämpliga. Ledamöterna har själva bistått kammaren med information om vad ett statsråd får göra och inte, så det behöver jag inte gå in på mer. Men jag delar fullt ut åsikten om behovet av hög tillgänglighet och patientsäkerhet. Det är detta man har att balansera från Läkemedelsverkets sida. Jag är fast övertygad om att de kommer att klara det på ett gott sätt.

Anf. 17 ANDERS W JONSSON (C):

Herr talman! Skälet till att jag interPELLERAR statsrådet är att det här inte får bli ytterligare ett exempel där den svenska landsbygden och glesbygden drabbas på grund av den förvaltningsmodell vi har, där statliga myndigheter bara ser sitt lilla stuprör och inte alls tittar på konsekvenserna, i det här fallet för äldre, människor med funktionsnedsättning och människor i glesbygden och på landsbygden. I det här fallet är det uppenbart för

Svar på
interpellationer

mig, som i och för sig är amatör på området, att fördelarna med de förändringar som Läkemedelsverket nu har föreslagit inte väger tillräckligt tungt i vågskålen när det gäller risker för patientsäkerheten och andra negativa konsekvenser.

Som jag tidigare har sagt vet jag att statsrådet inte har rätt att gå in direkt i en myndighets ansvarsområde. Men som jag pekat på finns det ett antal möjligheter för ett statsråd att agera, och jag hoppas att statsrådet tänker på dem framöver. Det finns möjlighet till en informell myndighetsdialog, vilket förekommer tätt och ofta. Det finns också möjlighet att se över instruktionen till Läkemedelsverket och att i ett regleringsbrev ge ytterligare uppmaningar om att analysera frågan noga. Det finns till och med möjlighet att se över de delegationer som finns till Läkemedelsverket. Här i riksdagen har förstås Fredrik Lundh Sammeli och jag själv möjlighet att i närtid bjuda in Läkemedelsverkets generaldirektör till utskottet för att där kunna ställa frågorna.

Det här är en fråga som verkligen upprör människor, både äldre människor med funktionsnedsättning och inte minst människor på landsbygd och i glesbygd. Jag tror att vi är många här i riksdagen som inte kommer att släppa det här. Jag hoppas att statsrådet inte kommer att glömma den här frågan nu när interpellationsdebatten snart är avslutad, även om hon inte kan redogöra för exakt hur hon tänker agera.

Anf. 18 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Herr talman! Jag tackar återigen interpellanten för frågan. Nej, jag kommer inte att missa den. Det är nödvändigt att vi höjer beredskapen när det gäller tillgång till läkemedel och medicintekniska produkter. Det är också nödvändigt att man får del av dem som patient och inte hindras av brister i möjligheten till apotek, apoteksombud eller distanshandel. Som sagt är den utveckling vi haft med distanshandel väldigt fördelaktig.

Jag vill lyfta fram en möjlighet som många apotek har. Om jag är kroniskt sjuk och har ett läkemedel som behöver förnyas regelbundet och som är viktigt för mig kan jag abonnera på det och få det levererat hem. Det är jättebra. Om vi nu förbättrar möjligheterna till nationella lägesbilder och information i tid kan också vårdgivaren, den förskrivande läkaren, agera i tid om det skulle uppstå en bristsituation och diskutera med patienten hur man hanterar läkemedlet och hur man får rätt läkemedel när det behövs.

Att få sitt läkemedel när man behöver det är ingen liten sak. Det kan vara livsavgörande. Ganska många människor är helt beroende av att hela tiden få de leveranser de behöver. Statens ansvar kan inte sluta vid Stockholms tullar eller där man lämnar de större städerna. Det måste gå att leva, bo och verka i hela Sverige, och distanshandeln har verkligen medverkat till att man kan göra det.

Vi måste hitta rätt former för att väga tillgänglighet mot patientsäkerhet, och jag är trygg med att Läkemedelsverket kommer att göra det. Det är alldeles utmärkt att både riksdagen och andra hör av sig med sina synpunkter. Det är så demokratin fungerar. Man tar in många synpunkter under arbetets gång, och sedan samlar man ihop dem och kommer med ett förslag. Man har också rätt att fatta beslut i Läkemedelsverket.

Tack för interpellationen och debatten! Jag tar med mig frågan.

Anf. 19 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Elin Söderberg har frågat finansministern vad hon menar med sitt uttalande om klimatmålen, hur uttalandet förhåller sig till Sveriges internationella åtaganden enligt Parisavtalet, om ministern anser att parterna till Parisavtalet har ett ansvar att uppfylla sina åtaganden om utsläppsminskningar och hur ministern i så fall avser att agera inom sitt ansvarsområde för att Sverige ska uppfylla sitt åtagande. Vidare har Elin Söderberg frågat finansministern hur hennes uttalande förhåller sig till att Sverige, som en del av EU:s åtagande, måste uppfylla vår beslutade ansvarsfördelning under EU:s klimatlag.

Arbetet inom regeringen är fördelat på så vis att det är jag som ska svara på interpellationen.

Låt mig först försäkra Elin Söderberg om att de högt ställda nationella klimatmålen ligger fast och att regeringen i enlighet med klimatlagen arbetar för att nå dessa mål. Det ska ske på ett kostnads- och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Hela regeringen står bakom Sveriges klimat- och miljöpolitik, som ska vara ambitiös.

Vad gäller Elin Söderbergs frågor om Sveriges internationella åtaganden enligt Parisavtalet, parternas ansvar att nå sina åtaganden under Parisavtalet och Sveriges åtaganden inom EU vill jag börja med att konstatera att Sveriges bidrag till Parisavtalet naturligtvis ytterst utgörs av våra åtaganden inom EU, eftersom Sverige är en del av unionen och EU och dess medlemsstater har ett gemensamt åtagande under avtalet. Unionen och dess medlemsstater har liksom alla andra parter till Parisavtalet åtagit sig förpliktelser genom sina länders respektive nationellt fastställda bidrag, så kallade NDC:er. EU och medlemsstaterna har undertecknat och ratificerat Parisavtalet och är fast beslutna att genomföra det. I linje med detta åtagande har EU-länderna enats om att EU ska slå in på vägen mot att bli klimatneutralt senast 2050. Självklart anser jag och regeringen att vi liksom andra parter har en skyldighet att genomföra de åtaganden som vi har formulerat i våra NDC:er.

Våra nationella klimatmål går, som Elin Söderberg säkert känner till, ytterligare lite längre än EU-målen. Vi har inlett arbetet med att ta fram en ny klimatpolitisk handlingsplan med ambitionen att nå Sveriges högt ställda klimatmål. I denna kommer vi att redogöra mer i detalj för regeringens klimatmål för mandatperioden. Men redan nu har vi inlett arbetet med att skapa långsiktiga förutsättningar för att nå hela vägen till noll. Vi ska ha nettonollutsläpp senast 2045 för att därefter uppnå negativa utsläpp. Genom att nå Sveriges nationella mål har vi goda förutsättningar att klara även de åtaganden som Sverige har inom ramen för EU.

Elin Söderberg frågar även hur regeringen avser att agera inom finansministerns ansvarsområde för att Sverige ska nå sina åtaganden. Klimatpolitiken ligger inom mitt ansvarsområde, men finanspolitiken spelar självklart en viktig roll för att vi ska nå våra klimatmål. Koldioxidprissättning, som innebär att den som fortsätter släppa ut betalar för sina utsläpp, är ett exempel på hur man kan bidra till att genomföra klimatomställningen på ett kostnadseffektivt sätt från finanspolitikens håll.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 20 ELIN SÖDERBERG (MP):

Herr talman! Jag vill inleda med att notera att min fråga ställdes till finansminister Elisabeth Svantesson och att den överlämnats till klimat- och miljöministern. Min interpellation ställdes med anledning av Elisabeth Svantessons uttalande i Svenska Dagbladet i höstas utifrån frågan vad det innebar om Sverige inte skulle nå klimatmålen. Hon svarade: Gör vi inte det, så gör vi inte det.

Finanspolitiken och prioriteringarna inom statsbudgeten är centrala för att Sverige ska nå de klimatpolitiska mål som riksdagen fastställt, det klimatåtagande vi har inom EU och vårt bidrag till att klara Parisavtalet. Jag anser därför att det vore angeläget att höra finansministerns svar på dessa frågor. Men i och med att frågan har överlämnats till klimat- och miljöministern hoppas jag att få uttömmande svar rörande regeringens hållning i dessa frågor.

I samma intervju fick finansminister Elisabeth Svantesson frågan om konsekvenserna av att vi inte når klimatmålet till 2030. Hon svarar att konsekvenserna är att vi inte når målet, och självklart är det inte bra. Det är inte så att Sverige har klimatmål för klimatmålen skull. Vi har klimatmål för att vi riskerar att drabbas av extrema konsekvenser om vi inte hejdar klimatförändringen.

Om vi i Sverige inte når våra klimatmål innebär det att vi inte når vår andel av EU:s klimatmål. Det riskerar EU:s möjligheter att nå vårt bidrag inom EU att nå målet i Parisavtalet. Det riskerar i förlängningen förutsättningarna att uppfylla Parisavtalet.

Konsekvenserna blir också att vi i Sverige i mindre utsträckning bidrar till att utveckla tekniker, metoder och andra lösningar för att minska utsläppen. Därmed försämras också andra länders möjligheter att nå sina klimatmål. På så sätt försämras också förutsättningarna att klara Parisavtalet. Om vi i Sverige inte når våra klimatmål riskerar vi de konsekvenser och risker som följer av en global uppvärmning som överstiger två grader.

En lång rad organisationer överlämnade i går *Klimatboken* till samtliga riksdagsledamöter och samtliga ministrar. Den innehåller bland annat texter om effekterna och riskerna av klimatförändringen.

Herr talman! Jag vill be Sveriges klimat- och miljöminister att redogöra för några av de konsekvenser som kommer att påverka oss här i Sverige om vi misslyckas med klimatomställningen och inte klarar att nå målet i Parisavtalet.

Anf. 21 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Tack för din fråga, Elin Söderberg!

Det är utmärkta exempel som du själv tar upp i din interpellation till mig. Det finns många konsekvenser av klimatförändringar. Vissa konsekvenser erfar man redan inte bara i särskilt utsatta länder utan även i Sverige. Man märker av vilka konsekvenser som klimatförändringarna och den pågående uppvärmning vi har leder till.

Det finns väldigt många exempel på hur man kan behöva hantera klimatförändringarna. De förändringar som sker kommer att vara mycket värre om man inte hanterar dem så skyndsamt och klokt som möjligt.

Vi behöver kanske inte känna en trygghet. Jag hittar inte riktigt ordet, herr talman. Men det är viktigt att vi i varje fall delar bilden av att vi har en klimatkris och att vi vill hantera den. Vi har en klimatlag som har röstats igenom i riksdagen. Den trädde i kraft 2018, och många partier står bakom den.

Vi har också väldigt många klimatpolitiska åtgärder som många partier i Sverige står bakom. Men det finns också skillnader i hur vi väljer att hantera alla de konsekvenser som kommer av de konstaterade klimatförändringarna.

Jag är en vän av vetenskap och forskning. Jag förlitar mig på det goda utbudet av forskning som finns inom just det här området. Jag tvivlar inte på att det finns saker för både dig och mig att lära av att läsa *Klimatboken* och annan information som finns att tillgå.

Men det finns också skillnader i hur vi väljer att hantera de klimatförändringar som sker. De skillnaderna kan ibland ha politiska nyanser. Det finns politiska skillnader mellan hur exempelvis Miljöpartiet till skillnad från regeringen skulle vilja hantera de klimatförändringar som är pågående.

Det är där skillnaderna ligger. De ligger inte i huruvida man är införstådd med vilka konsekvenser klimatförändringarna får. De ligger inte i huruvida man accepterar det skarpa läge som en väldigt tydlig forskning och väldigt mycket vetenskap pekar på.

Det finns väldigt mycket att förhålla sig till här. Där tror jag att vi har en enighet, i varje fall mellan Elin Söderberg och mig som minister. Men när det kommer till åtgärderna ser vi olika på saken. Det är där det skiljer sig. Det tycker jag att man ska vara tydlig med.

Några av de åtgärder som man skiljer sig om kan man utläsa i mitt svar som jag gav tidigare i mitt första inlägg. Vi i den liberala borgerliga regeringen är väldigt måna om att värna svensk konkurrenskraft och en ekonomisk tillväxt och att dra nytta av de möjligheter som kommer av omställningen.

Anf. 22 ELIN SÖDERBERG (MP):

Herr talman! För oss här i Sverige leder klimatförändringen till exempel till översvämmade källare, raserade vägar, förlorade skördar till följd av skyfall eller torka, skogsbränder, torka, försämrade grundvattennivåer, mildare vintrar, ett minskat snötäcke som drabbar rennäring och turistnäring och gör de mörka vintrarna mörkare.

Sverige drabbas också av indirekta effekter av klimatförändringen såsom ökade livsmedelspriser till följd av kraftigt minskade skördar internationellt och försämrade fiskfångster globalt. Det handlar om risker för svenska företags leverantörskedjor när underleverantörer är utsatta för risk i andra länder.

Vi kan också påverkas av ökade flyktingströmmar, social oro och instabil ekonomi till följd av klimatförändringen. Det handlar också om ökade risker för kriser och konflikter som direkt eller indirekt drabbar oss här i Sverige.

Herr talman! Klimatfrågan brukar med all rätt betecknas som vår tids ödesfråga. Röster höjs för att vi i stället för att tala om klimatkris borde tala om planetär kris. Hur vi väljer att hantera klimatförändringarna kom-

mer att påverka mänsklighetens förutsättningar att leva på vår planet för all framtid.

Regeringen står dock svarslös. Sedan den tillträdde har klimat- och miljöministern sagt sig vilja driva en effektiv klimatpolitik, och det nämns även i dag. Men någon ny klimatpolitik har inte syns till. Det enda som har gjorts effektivt är att öka utsläppen av växthusgaser.

Regeringen avser att kraftigt öka de fossila utsläppen från bensin och diesel genom slopad reduktionsplikt. Den ökar utsläppen från kraftvärme genom sänkt koldioxidskatt, och gör det dyrare att välja elbil, åka kollektivt och cykla till jobbet genom försämrat reseavdrag och slopad elbilsbonus. Regeringen har också gjort kraftiga nedskärningar i miljöbudgeten som försämrar klimatarbetet.

Listan är lång över regeringens reformer som ökar utsläppen av växthusgaser. Men någon egen klimatpolitik har fortfarande inte presenterats.

Vid nyår hade klimat- och miljöministern tillsammans med statsministern en artikel i Dagens Nyheter, som jag gissar syftade till att bemöta den massiva kritiken mot regeringens klimatpolitik. I den artikeln lyfte man dock fram miljöpartistiska reformer: Industriklivet, Klimatklivet och branschfärdplaner som har tagits fram genom samordning av Fossilfritt Sverige.

Herr talman! Jag får tacka för att den moderatledda regeringen lyfter fram reformer vi i Miljöpartiet genomförde tillsammans med Socialdemokraterna i regering. Det visar på att regeringen börjar ta till sig av hur avgörande Miljöpartiets politik är för den gröna industrirevolutionen i Sverige. Men vi i Miljöpartiet vet också att det krävs mycket mer för att Sverige ska klara sin del av Parisavtalet, våra riksdagsmål och vår andel av EU:s klimatmål.

Herr talman! Vad avser klimat- och miljöministern att göra för att sänka utsläppen av växthusgaser så att vi i Sverige når klimatmålen?

Anf. 23 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Elin Söderberg nämner att vi inte skulle ha någon klimatpolitik, att vi endast utvecklar sådant som Miljöpartiet har gjort. Det var lite det här jag åsyftade i mitt tidigare inlägg. Det finns många runt om i Sverige som är bekymrade över klimatkrisen, och ett återkommande ord som nämns är långsiktighet. Det behövs en långsiktighet. Det kan inte vara så att det från fyra år till nästa fyra år kastas fram och tillbaka olika subventioner och små åtgärder hit och dit som ska dämpa en stor, problematisk kris som världen går igenom. Det är inte så frågorna bör hanteras.

Just därför skrev jag tillsammans med statsministern och mina ministerkollegor artikeln i DN Debatt. Det var inte för att dämpa en högljudd kritik, utan det var för att mildra en oro som man bidrar till när man påstår att den nya regeringen inte skulle ha en egen klimatpolitik, att den nya regeringen, som jag fick bemöta i en tidigare interpellation, skulle bestå av klimatförnekare. Det är en ganska trist signal att sända till ett oroat samhälle som vill att frågorna hanteras på allvar.

Jag kan förstå den rådande förvirringen, att man är bekymrad, oroad och saknar insikt om vad en ny regering vill göra med klimatpolitiken. Delvis kan man härleda det problemet till att Miljöpartiet så tydligt har haft ägarskap i frågan, och det finns många klimatpolitiska och miljöpolitiska åtgärder där Elin Söderbergs parti har gjort gemensam sak med mitt

parti Liberalerna. Där önskar jag att informationen hade varit tydligare för alla våra medborgare att det finns en politisk konflikt – men det finns också att göra gemensamt politiskt.

Herr talman! Elin Söderberg nämnde att vi vidareutvecklar och tillskjuter stora miljonsummor till initiativ som påbörjades under den förra regeringen av Miljöpartiet, till exempel Klimatklivet och Industriklivet. Det stämmer. Det är helt korrekt. Den här regeringen anser att vissa åtgärder som tidigare regeringar har dragit igång ger effekt och bidrar till omställningen, gör att våra företag, bolag, industrier, stora utsläppare, på allvar sätter sig ned och ritar ut en plan för hur de ska nå noll, hur de ska bedriva sin verksamhet på ett klimatnyttigt sätt med fossilfri produktion och verksamhet.

Regeringens klimatpolitik innebär att fortsätta med det som fungerar och att släppa det som vi ser inte har fungerat. Exempelvis ser vi att Riksrevisionen och Konjunkturinstitutet pekar på klimatbonusen, som Elin Söderberg nämner, som ineffektiv. Vi betalar miljardsummor, men det blir inte minskade koldioxidutsläpp i paritet med pengarna vi stoppar in. Det är vad vi menar när vi säger att den här regeringen kommer att bedriva effektiv och ambitiös klimatpolitik. Vi kommer att arbeta med ett långsiktigt perspektiv. Utöver den politik som presenterades bland annat i går under regeringens 100-dagarspresentation kommer vi att lägga fram en klimatpolitisk handlingsplan med tydligt innehåll på hur vi ska ta oss till nettonoll 2045 och nettominus därefter.

Anf. 24 ELIN SÖDERBERG (MP):

Herr talman! Statsrådet nämner den oro många människor känner över att de inte vet vad regeringen vill. Jag har precis i min fråga gett statsrådet möjlighet att redogöra för vad regeringen vill göra för att de facto minska utsläppen, men jag har fortfarande inte hört några konkreta förslag.

Däremot försvaras de förändringar som har gjorts, särskilt när det gäller transportsektorn, som har lett till ökade utsläpp. Det är tydligt fastslaget i regeringens egen budget att med den politik som rådde när vi satt i regeringen hade klimatmålen nåtts till 2030, och med de reformer som presenteras nu kommer vi inte längre att nå klimatmålen till 2030.

Romina Pourmokhtari säger att regeringen har tagit bort reformer som inte har fungerat. Bland annat har regeringen sagt att man vill slopa reduktionsplikten eller sänka den till EU:s miniminivå. Reduktionsplikten är en reform som faktiskt gav just en långsiktighet till näringslivet, som statsrådet nämnde att näringslivet efterfrågar. Reduktionsplikten är också en sådan reform som gav stora utsläppsminskningar fram till 2030 och var avgörande för att vi skulle nå klimatmålet till 2030. Man undrar då varför regeringen väljer att slopa denna reform när den har fungerat, har bidragit till långsiktighet för branscherna och dessutom har varit avgörande för att nå klimatmålet.

Liberalerna samarbetade förra mandatperioden med oss i Miljöpartiet och med Socialdemokraterna i regering – och hade möjlighet att fortsätta ett sådant samarbete.

Herr talman! Har klimat- och miljöministern någon egen gräns för hur mycket utsläppen ska öka i Sverige innan hon själv lämnar Ulf Kristerssons regering?

Prot. 2022/23:52
26 januari

Svar på
interpellationer

Anf. 25 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Låt mig återigen redogöra för vad vi har för politik, om det är så att Elin Söderberg mot all förmodan har missat vad det är vi gör. Jag tror inte att det har undgått vårt samhälle och de svenskar som läser tidningen och håller koll på vad regeringen håller på med. Bland annat i går redogjorde vi tydligt för alla reformer på vår presskonferens om 100 dagar med regeringen, men låt mig upprepa vad som sas.

Regeringen fokuserar på flera viktiga klimatfrågor under vår mandatperiod, och vi har precis i vår vårandringsbudget påbörjat en kraftfull utbyggnad av fossilfri energi för att möjliggöra en elektrifiering. Vi har satsat enormt på laddinfrastruktur och på att bygga upp den infrastruktur som behöver finnas för att möjliggöra en omställning av vår transportflotta. Vi har satsat på infångning av koldioxid och olika satsningar som gör att industrin och transportsektorn kan nyttja de fossila utsläppen på ett klokare sätt, exempelvis genom bio-CCS som kan bidra till att fånga in koldioxid.

Vi vill göra tydliga långsiktiga insatser. Om Elin Söderberg vill höra mer konkret vad det innebär handlar det om att möjliggöra elektrifiering. Antingen har vi fossila utsläpp från både industri och transportsektor, eller så har vi inte det. Det kräver en elektrifiering.

Vi har också satsat på återvätning av våtmarker, och vi kommer att göra mer för att med olika metoder sänka utsläppen inte bara med koldioxidinfångning som sker industriellt. Det finns många exempel, och jag hade kunnat nämna fler.

Låt mig nämna att jag är stolt över att höra till Ulf Kristerssons regering, som på ett effektivt, långsiktigt och klokt sätt hanterar rådande klimatkris.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2022/23:112 om klimathandlingsplanen

Anf. 26 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Anna-Caren Säterberg har frågat mig om det är mitt fortsatta besked att Sverigedemokraterna inte ska vara med och förhandla om regeringens klimathandlingsplan och, om inte, hur jag avser att agera vid utformningen av regeringens klimathandlingsplan för att Sverige ska nå de klimatmål vi beslutat om till 2030 när Sverigedemokraterna ska vara med och utforma klimathandlingsplanen. Vidare har Anna-Caren Säterberg frågat mig om jag inom mitt ansvarsområde tänker verka för en förändrad nivå på reduktionsplikten samt vad jag anser vara en rimlig nivå på reduktionsplikten.

Jag vill börja med att tacka för det stora intresset för regeringens handlingsplan. Om jag får spekulera tror jag att intresset för handlingsplanen inte någonsin, sedan klimatlagen trädde i kraft 2018, kan ha varit så stort som under denna regering. Det är fint att se.

Tidöavtalet beskriver hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att trygga energiförsörjningen och åstadkomma en effektiv klimatomställning. Utkastet till handlingsplanen bereds i enlighet med de beredningsrutiner som finns i Regeringskansliet.

Jag kommer att vara drivande för en ambitiös och effektiv klimatpolitik som är långsiktigt hållbar. Därför kommer jag till exempel att arbeta för en förändrad reduktionsplikt som tillsammans med andra effektiva styrmedel bidrar till att klimatmålen och svenska åtaganden i EU kan nås, men utan att drivmedelspriserna i Sverige hämmar svenska hushåll och undergräver konkurrenskraften för våra svenska företag. Regeringen kommer att föreslå att reduktionsplikten sänks till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024, vilket ska gälla under mandatperioden.

Anf. 27 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Herr talman! I dag är det 100 dagar sedan regeringen tillträdde och Sverige fick en ny klimat- och miljöminister. Jag vill säga grattis till ministern, även om det är svårt att gratulera till klimat- och miljöpolitiken.

Man kan se 100 dagar som en kort tid, men på 100 dagar kan också många beslut fattas eller aviseras. Beslutet om att lägga ned Miljödepartementet är en sak som 100-dagarsregeringen har hunnit med. Efter 100 dagar har ministern lagt fram en budget på klimat- och miljöområdet som innebär att Sverige går från att satsa över 23 miljarder 2022 till att ta fram stora yxan och mer än halvera den satsningen till 2025.

Efter 100 dagar har Sveriges skogsägare nu svårt att få ersättning om de frivilligt vill ta skyddsvärd skog ur produktion eller om de nekas avverkningstillstånd, för regeringen har under dessa 100 dagar valt att kraftigt minska resurserna.

Efter 100 dagar har klimat- och miljöministern även minskat resurserna till miljöövervakning. Svenska mätseriers längd är i många fall unik i världen. Genom att jämföra aktuella värden med tidigare mätningar upptäcker vi förändringarna i miljön så att vi ser om åtgärderna får önskad effekt eller inte. Varför regeringen inte vill fortsätta med detta har jag svårt att förstå.

Detta är några av alla de nedskärningar på klimat- och miljöområdet som ministern har valt att göra på 100 dagar, och i regeringens budget står det också att utsläppen ökar.

Men ministern har, till skillnad från några av sina regeringskollegor, varit tydlig med att vi ska nå klimatmålen. Hur dessa ambitioner går ihop med anslagsminskningarna har inte framgått. Det är ungefär som att en 800-meterslöpare lunkar genom första varvet för att sedan maxa andra varvet.

Herr talman! Ministern har sagt att hon kommer att återkomma till riksdagen med besked om hur klimatmålen ska nås i den klimathandlingsplan som regeringen är ålagd av riksdagen att leverera 2023. Vi vet att den här regeringen helt förlitar sig på Sverigedemokraternas stöd. Det är det enda parti i Sveriges riksdag som inte ställer sig bakom vare sig det klimatpolitiska ramverket eller de svenska klimatmålen.

Ministern har i medierna varit mycket tydlig med att Sverigedemokraterna inte ska ha något inflytande över klimatpolitiken. Hon har i Svenska Dagbladet meddelat bland annat följande: Nej, det är regeringen som utformar klimathandlingsplanen. Hennes partikollega och Liberalernas partiledare, arbetsmarknadsminister Johan Pehrson, har å andra sidan i samma nyhetstidning låtit meddela att Sverigedemokraterna i högsta grad ska vara med och utforma klimathandlingsplanen.

Därför ställde jag dessa frågor till ministern den 14 december – bara för att man gav så helt olika besked om vilka partier som tillsammans ska förhandla fram klimathandlingsplanen. Jag får tacka ministern för att hon efter en månad och tolv dagar ger mig svar, även om det kanske inte riktigt är svar på mina frågor.

Frågan är alltså: Ska Sverigedemokraterna tillsammans med regeringen delta i förhandlingarna om klimathandlingsplanen? Är det som ministern säger – nej, de ska inte delta – eller som ministrernas kollega sa – ja, det ska de i högsta grad? Ska det förhandlas mellan partierna, kanske i regeringens och Sverigedemokraternas samordningskanslier, eller ska det inte förhandlas alls mellan regeringen och Sverigedemokraterna?

Svaret på min fråga om vad ministern anser är en rimlig nivå på reduktionsplikten har jag, trots att jag frågat i denna interpellation, i tidigare interpellationsdebatter och i miljö- och jordbruksutskottet, ännu inte lyckats få. Nu väntar jag med spänning på att få höra ministrernas svar på frågan.

Anf. 28 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Ja, på 100 dagar kan mycket hända, till skillnad från hur det var 2014, då regeringen med socialdemokratisk ledartröja 100 dagar in på mandatperioden inte ens hade tillträtt – man hade inte fått någon regering på plats.

Herr talman! Anna-Caren Säterberg får gärna redogöra för vilken del av Miljödepartementets verksamhet som inte existerar längre. Vad är det som har försvunnit från Miljödepartementet? Jag skulle gärna höra ett svar på den frågan, men det blir lite svårt att hitta eftersom det inte finns något.

Vi har slagit samman Miljödepartementet med Näringsdepartementet – det arrangeras inga begravningar för något näringslivsdepartement i Sverige. Vi har slagit ihop energi- och klimatfrågor och bildat ett klimat- och näringslivsdepartement, som i god dialog arbetar tillsammans med och nära alla de aktörer som inom industri- och transportsektorn kan bidra till den faktiska klimatomställningen. Vi har nämligen bråttom, och det går inte tillräckligt snabbt. Det gick inte tillräckligt snabbt med den tidigare regeringen heller.

Låt mig också redogöra för Tidöavtalet. Det verkar råda en hel del missuppfattningar. Jag har inte sagt att Sverigedemokraterna inte har något med klimatarbetet att göra. Inom Tidöavtalet har vi sju samarbetsområden, och klimat och energi är ett av dem.

Vi kan diskutera vilka olika partier som är med i själva processen med att plocka fram en klimathandlingsplan, men jag lägger hellre min energi på att få alla som vill vara med och arbeta för att sänka Sveriges klimatutsläpp att bidra. Jag vill lyssna till företag, forskning och organisationer. Jag vill att industrier, företag inom transportsektorn och hushåll ska kunna berätta hur de kan bidra till att vi i Sverige når våra mål, som vi inte är på väg att nå och inte var på väg att nå under tidigare mandatperioder heller. Jag vill att alla dessa parter ska berätta för mig hur vi i politiken kan bidra till att de ska nå sina mål. Vi kan inte arbeta i stuprör längre, för det är uppenbarligen något som inte fungerar. Det är därför vi har slagit samman Miljödepartementet med Näringsdepartementet och startat Klimat- och näringslivsdepartementet.

Herr talman! Regeringen har lagt om klimatpolitiken för att nå ända ned till nettonoll 2045. Vi utgår från ett långsiktigt perspektiv. Vi har alla

ett ansvar i omställningen. Alla kommer att påverkas av klimatförändringar, och vi politiker har ett ansvar för att rätt styrmedel, rätt lagstiftning och rätt processer finns så att omställningen ska kunna ske och så att främst marknadens aktörer, som är de största utsläpparna, ska kunna ändra sättet de bedriver sin verksamhet på för att verka fossilfritt.

Den här regeringen fokuserar på flera viktiga klimatfrågor under denna mandatperiod. Jag har tidigare redogjort för den utbyggnad av fossilfri energi som vi vill göra för att möjliggöra elektrifieringen och hur vi vill arbeta med koldioxidinfångning både genom naturliga kolsänkor och genom CCS och bio-CCS. De åtgärder som vi genomför ska möjliggöra omställningen, som är pågående i vissa delar och som man låtsas pågå i andra delar men som måste ske på ett snabbt och genomgripande sätt.

Jag fick också frågor om reduktionsplikten, som vi ju har debatterat återkommande. Reduktionsplikten var för stor med tanke på det utbud som fanns. Det blev en brist på biobränsle. Sverige importerade väldigt mycket, och det blev en problematisk situation, vilket gör att den här regeringen vill sänka reduktionsplikten till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024.

Anf. 29 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Herr talman! Mycket av det som klimat- och miljöministern säger kan jag hålla med om. Vi har en klimatkris som jag ser att klimat- och miljöministern tar på riktigt allvar. Däremot gör inte det största partiet i regeringskonstellationen det.

Den fråga jag ställde till klimatministern handlade inte om Tidöavtalet utan om ministerns uttalande i Svenska Dagbladet, där hon sa att Sverigedemokraterna inte kommer att vara med och förhandla om klimathandlingsplanen.

Klimatministern talade i förra debatten här om den oro som många människor känner när det gäller klimatet. Många känner en oro, men man kanske ändå känner sig trygg när man vet att det finns partier som verkligen bryr sig om klimatpolitiken även om man ser att det finns andra partier som inte gör det i lika hög grad.

Jag lyssnade på klimat- och miljöministerns presskonferens i går. Klimat- och miljöministern har ju hela tiden sagt till Sveriges riksdag att hon ska återkomma med en handlingsplan och att det är där vi ska se effekterna. Men inte nu, alltså, för nu ska vi öka utsläppen. Som jag sa är det som att ha en 800-meterslöpare som bara ska lunka runt lite på första varvet för att sedan försöka maxa sig ur det hela. Det kommer inte att fungera. Det måste ske här och nu.

Till min förvåning ser jag dagens rubriker apropå gårdagens presskonferens. Där går Sverigedemokraterna tydligt ut och förklarar att Busch och klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari inte följer Tidöavtalet, som ministern själv just hänvisade till. Sverigedemokraterna säger att man inte har kommit överens om att nå målen 2045, utan det ska förhandlas.

Klimat- och miljöministern blir mig svaret skyldig. Det fanns ju ett val att göra. Liberalerna har ett val när det gäller klimat- och miljöpolitiken. Det var Socialdemokraterna och Miljöpartiet som tog fram Klimatklivet och Industriklivet. Det var vi som tog initiativ till bio-CCS, biobränslen, laddstolpar, återställning av våtmarker och så vidare. Allt detta som vi lade som en matta vill klimat- och miljöministern nu fortsätta med, och det kan hon göra tillsammans med oss. Men hon kan inte göra det med några som

Prot. 2022/23:52
26 januari

Svar på
interpellationer

dagen efter ministrernas presskonferens går ut och säger: Detta har vi inte förhandlat om!

Sverigedemokraterna har haft en presskonferens som det största partiet i den regeringsbildande konstellationen, och de har sagt: Nej, det här gäller inte! Här har man misslyckats, säger de på den presskonferensen.

Frågan kvarstår alltså: Hur ska vi lyckas ta detta vidare? Det handlar om Sveriges befolkning och de politiska partierna. Riksdagen är enig. Det är upp till varje regering att ta fram sin egen klimathandlingsplan – det är helt sant – men det är också varje regerings uppgift att se till att vi klarar målen. Man kan inte gå förbi klimatlagen.

Nu har vi också EU:s beslut som kommer att öka trycket på klimat- och miljöministern. Hur ska detta gå till? Ska förhandlingar föras med ett parti som inte ens är intresserat av att vi ska klara målen till 2045?

Anf. 30 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Man kunde tro att det är en debatt som nu pågår mellan Sverigedemokraterna och ledamoten Anna-Caren Säterberg, men det är ju inte så. Nu är det jag som står här. Jag är liberal minister i en regering som bedriver en klimatpolitik som syftar till att nå de mål som vi har satt upp i vår klimatlag.

I klimatlagen har vi satt upp mål om att nå nettonollsläpp år 2045. Det är en lag som har röstats igenom i Sveriges riksdag. När vi under gårdagen presenterade Tidöavtalet kan vissa ledamöter ha ansett att man inte skulle gå in på andra delar av klimatpolitiken.

Vi kan absolut fastna i en diskussion om vem som har sagt vad. Men man får märka ordvalen här. Det jag sa till Svenska Dagbladet var som svar på en fråga om Sverigedemokraterna är med och utformar regeringens klimathandlingsplan. Då svarade jag det jag sa här i kammaren, nämligen att vi har en process som går till precis på samma sätt som tidigare processer då klimathandlingsplanen inte har varit lika uppmärksammas. Vi håller på och bereder ett arbete. Vilka tjänstemän som sitter vid det bordet och behandlar de olika delarna har jag knappt själv koll på. Det finns processer för hur vi bereder dokument i Regeringskansliet, och det är i enlighet med dem som vi tar fram vår klimathandlingsplan.

Det är detta jag har åsyftat när jag har sagt att Sverigedemokraterna inte är med och utformar klimathandlingsplanen som arbetet pågår just nu. Det är helt enkelt i enlighet med Regeringskansliets beredningsprocesser. Sedan ska handlingsplanen röstas igenom, och det är först i ett senare skede. Det kanske påverkar vad som står i dokumentet, om nu någon skulle vara intresserad av att diskutera det i stället.

Det är innehållet jag är intresserad av. Vi kan stå här i kammaren och reflektera över att den här regeringen inte har avbrutit allt det arbete som tidigare regeringar har gjort med klimatkiv, industriktiv och bio-CCS. Och just bio-CCS vill jag påpeka att det finns andra partier, exempelvis mitt eget, som har varit särskilt måna om att föra fram. Jag minns hur jag för några år sedan började tala om CCS i svensk politik och de flesta inte visste vad det betydde.

Det är många som bidrar till att utforma vår klimatpolitik i Sverige. Jag tycker inte att det vore klokt av någon regering att lägga ned allt det som har gjorts för att sedan starta med helt nya initiativ. Det vi i stället har gjort från den här regeringens sida är att vi vid vårt tillträde började med att

konstatera att vi vill bedriva en ambitiös och effektiv klimatpolitik. Innebörden av det är att faktiskt utveckla det som fungerar.

Det handlar om att satsa ytterligare på våtmarker. De satsningar som tidigare regeringar hade gjort var ju på väg att gå ut. Vid 2023 låg det noll kronor. Då måste vi ju utöka den satsningen om vi ser att den fungerar. Vi måste utöka satsningarna på Klimatklivet och Industriklivet när vi ser att de fungerar. Vi fortsätter dem inte, utan vi bygger på dem med ytterligare medel. Vi bygger vidare på det arbete som vi ser ger effekt. Det är detta vi menar är en effektiv klimatpolitik.

Om jag får spekulera tror jag att det var många som väntade sig att vi skulle lägga ned exempelvis sådana initiativ som fått kritik i vissa delar. Det finns ju instanser som har kritiserat innehållet i Klimatklivet. Men vi valde att inte göra det. Vi valde att prioritera ett effektivt arbete. Det innebär inte att man tar ett steg framåt och två tillbaka, utan man ska i stället reflektera över vilka värden man går in i klimatarbetet med. För vår regering handlar det om ambition och effektivitet.

Anf. 31 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Herr talman! Jag ska ändå påminna ministern och kammaren om att inte alla partier var med när vi införde Klimatklivet och Industriklivet, utan de kom med först senare, när det började gå lite bättre. Ibland måste man våga.

Jag vill att Sverige ska ligga i framkant. Jag vill inte se jobben försvinna ut ur Sverige på grund av att vi inte satsar. Jag vill inte se att vi köper utsläppsätter i stället för att ta vårt ansvar. Jag vill se ett Sverige som ligger i framkant, tar klimat- och miljöpolitiken på allvar och ser möjligheterna med det.

Mina frågor var avgränsade och tydliga. Klimat- och miljöministern sa först: Nej, Sverigedemokraterna är inte med. Sedan säger hon att det sker beredning, som alltid, bland tjänstemän i Regeringskansliet. Hennes partiledare, arbetsmarknadsminister Johan Pehrson, gick i samma nyhetstidning ut och sa att Sverigedemokraterna i högsta grad ska vara med och utforma klimathandlingsplanen. Är det en spricka i Liberalerna? Är det en spricka mellan arbetsmarknadsministern och klimat- och miljöministern?

Klimat- och miljöministern säger att det bereds av tjänstemän i vanlig ordning, och hon vet inte vilka partier som ingår. Partiledaren säger dock med tydlighet att Sverigedemokraterna i högsta grad ska vara med och utforma klimathandlingsplanen. Jag får det inte att gå ihop. Någonstans vet någon någonting som jag inte får reda på.

Anf. 32 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L):

Herr talman! Det är det besked som jag kan ge. Man kan läsa olika artiklar och olika intervjuer. Och journalister kan alltid stanna en och ställa frågor i detalj om hur en beredningsprocess pågår. Jag fick frågan vid en presskonferens om hur vi valt ut de kommuner som vi skickar ut en remiss till. Jag har inte svaret på en sådan fråga. Ibland får man frågor vid presade tillfällen. Kanske berör de vad som händer om man inte klarar av mål eller hur processer ser ut för vissa dokument och planer som regeringen har.

Jag kan bara redogöra för det som händer på mitt departement och hur vi arbetar. Jag kan såklart behöva redogöra för andra delar. Men om jag

Prot. 2022/23:52
26 januari

Svar på
interpellationer

med tydlighet och med innehåll ska redogöra för något redogör jag för mitt område och det arbete som jag har ansvar för.

Vi sitter just nu och bereder arbetet med klimathandlingsplanen. Vi har i Dagens Nyheter redogjort för ett möte som vi vill kalla till. Vi vill att fler ska vara involverade och att fler ska arbeta nära med utformningen av vår plan, så att vi faktiskt ser till att de åtgärder vi sätter in är långsiktiga och fungerar, att de går att implementera för alla som ska göra det. Det tycker jag är ett viktigt perspektiv i klimatarbetet.

Vi kan återigen diskutera: Vilka partier ska vara med i processen? Vilka partier ska rösta igenom detta i riksdagen? Men jag lägger mycket hellre min energi på att alla som vill vara med i arbetet och som vill bidra till att sänka Sveriges klimatutsläpp ska få vara med. Alla bjuds in till vårt möte för att diskutera vad som är den bästa metoden och vägen framåt. Det är bara så vi kan lösa klimatkrisen. Men då ska man vilja sänka utsläppen också. Förhoppningsvis är man i alla fall enig kring det.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.42 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 13 Frågestund

Anf. 33 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av statsrådet Andreas Carlson, statsrådet Niklas Wykman, kulturminister Parisa Liljestrand och statsrådet Paulina Brandberg.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Andreas Carlson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

EU-direktiv om minimilön

Anf. 34 TERESA CARVALHO (S):

Fru talman! EU ska inte lägga sig i lönerna i Sverige, utan dem ska parterna på den svenska arbetsmarknaden sköta. Detta har alla partier i Sveriges riksdag varit överens om när EU har drivit på i frågan om att lagstadga om minimilöner, och vi röstade unisont nej till minimilönsdirektivet.

Nu har Danmark, som delar vår syn och oro, väckt en ogiltighetstalan mot direktivet. Det innebär att EU-domstolen kommer att pröva huruvida direktivet strider mot EU-fördraget, vilket vi alltså anser att det gör. Vi socialdemokrater anser också att det vore tjänstefel om Sverige inte var med hela vägen i den här domstolsprocessen.

Så sent som i förra veckan var beskedet från statsrådet Brandberg att regeringen inte hade för avsikt att agera, men efter våra påtryckningar vacklade regeringen. I dag hade vi en överläggning i arbetsmarknadsutskottet, och efter det står det fortfarande inte helt klart hur regeringen faktiskt kommer att agera. Kan vi få ett tydligare besked här i dag? Kommer regeringen att intervensera till stöd för den danska stämningsansökan?

Anf. 35 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Jag måste säga att jag inte riktigt delar Teresa Carvalhos beskrivning av händelseförloppet. Det stämmer att Danmark för en vecka sedan inkom med en talan till EU-domstolen om att väcka en ogiltighetstalan mot minimilönsdirektivet. Redan ett dygn efter att den talan hade inkommit till EU-domstolen uttryckte regeringen att den preliminära bedömningen är att vi finner skäl att ansluta oss till den danska talan.

Det har bara gått en vecka sedan Danmark väckte talan. Detta är en väldigt viktig fråga som rör EU:s kompetens. Sverige har de facto fortfarande inte möjlighet att intervensera; det har vi inte förrän detta har publicerats i EU:s tidning. Vi kommer att analysera detta noga, men vi har meddelat att vår preliminära bedömning absolut är att vi kommer att intervensera.

Anf. 36 TERESA CARVALHO (S):

Fru talman! Det är jättebra att regeringen har svängt och öppnat upp för att intervensera, men vi tycker inte att det räcker att regeringen gör en preliminär bedömning att det bör kunna gå, som standpunkten lyder – särskilt inte med tanke på att regeringens besked så sent som i början av förra veckan var att man inte ville intervensera. Vad är det som säger att regeringen inte kommer att ändra sig igen?

Den svenska arbetsmarknadsmodellen, som har gynnat svenska löntagare, behöver skyddas. Vi hoppas naturligtvis att regeringen och Sverigedemokraterna ytterligare tydliggör sin position och går från ord till handling.

Anf. 37 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Det är som sagt ingen vändning från regeringens sida. Detta är en fråga som kräver en noggrann analys. Vi delar fullständigt synen att vi ska värna den svenska modellen och att det är viktigt. Det finns ett stort intresse för att se var gränserna för EU:s kompetens går.

Vi kommer att analysera frågan noga, och när Sverige de facto har en reell möjlighet att intervensera – vilket vi inte har än – kommer vi såklart att göra ett slutgiltigt ställningstagande. Vårt meddelande är dock att vi preliminärt kommer att intervensera.

Anf. 38 BO BROMAN (SD):

Fru talman! Min fråga går till kulturministern.

Under den gångna helgen brände Rasmus Paludan Koranen i närheten av Turkiets ambassad, och i närtid har vi sett ett flertal andra demonstrationer och yttringar som kritiserar Turkiet och landets president Erdoğan. Dessa protester har fått Turkiet att reagera med att säga nej till Sveriges Natoansökan och framföra att vi ska inskränka vår grundlagsfästa yttrandefrihet. Samtidigt har statsministern och utrikesministern i offentliga kanaler försökt släta över det inträffade genom att ta avstånd från dessa yttranden.

Som sverigedemokrat ser jag med oro på den uppkomna situationen att andra stater försöker få oss att inskränka vår yttrandefrihet. Därför vill jag fråga kulturministern, som även ansvarar för demokratifrågor: Hur avser ministern att arbeta för att skydda den svenska demokratin och vår grundlagsfästa yttrandefrihet från utländsk påverkan?

Anf. 39 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Tack för frågan, ledamoten Broman!

Det är naturligtvis så att regeringen står upp för yttrandefriheten, och det hoppas jag att vi har varit tydliga med. Som du säger, Bo Broman, är den svenska yttrandefriheten grundlagsbefäst – och ska så fortsätta vara. Mitt ansvar är naturligtvis att alltid stå upp för de demokratiska värdena, där yttrandefriheten är en otroligt viktig grundbult i det svenska samhället. Den öppenheten – möjligheten att säga vad vi tycker – ska vi naturligtvis värna, och det kommer jag och regeringen att göra.

Sedan behöver man fundera över att det faktiskt går att hålla två tankar i huvudet samtidigt. Det som är lagligt behöver inte alltid vara lämpligt, och det tycker jag att man kan föra en mer etisk debatt om. Det gäller till exempel lämpligheten i att bränna böcker, vilket historiskt sett har ett väldigt mörkt förflutet.

Anf. 40 BO BROMAN (SD):

Fru talman! Tack för svaret, ministern!

Den svenska yttrandefriheten är som sagt en av grunderna för vår demokrati. Det finns medborgare även här hemma i Sverige som behöver lära sig mer om yttrandefriheten. Det betyder att budskap får yttras oavsett hur osmakliga, eller för den delen obekväma, de är. Tummar vi på denna grundläggande demokratiska rättighet utarmar vi demokratin.

Hur avser ministern att arbeta med frågan om att utbilda och informera våra medborgare om hur vår demokrati och yttrandefrihet fungerar?

Anf. 41 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Det pågår i dag ett arbete hos mig på departementet som handlar just om att titta på hur vi ska stärka den svenska demokratin. Vi har i grunden en stark demokrati i Sverige. Den ska vi vara stolta över, och den ska vi värna. Demokratin är stark, men det finns alltid saker vi kan göra för att saker och ting ska bli bättre. Det kan handla om information

Brottslighet och vräkning av hyresgäster

Frågestund

Anf. 42 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Andreas Carlson.

I utredningen Uppsägning av hyresgäster som har begått brott ska utredaren i korthet se över möjligheterna att lättare vräka hushåll där en familjemedlem eller en inneboende person har begått brott. Det handlar alltså om att kollektivt bestraffa hushåll som i sin hyresrätt inhyser ett barn eller en annan person som begått ett brott – det vill säga även om familjen i övrigt inte har begått något brott.

Om en sådan lagstiftning infördes för hyresgäster skulle det inte bara innebära att hemlösheten bland ostraffade hushåll skulle öka, något som både polis och socialtjänst uttryckt oro kring, utan det skulle inte minst betyda att Sverige frångick rättsstatens principer att var och en ska bedömas efter sina egna handlingar. En hel grupp ska inte kollektivt utsättas för ett straff som påföljd för något de inte har gjort.

Anser ministern att kollektiv bestraffning och fler hemlösa barnfamiljer är en rimlig väg att gå för att få bukt med kriminaliteten och skapa trygghet i Sverige?

Anf. 43 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag tackar ledamoten Malcolm Momodou Jallow för frågan.

Denna utredning ligger hos Justitiedepartementet. Jag är också här för att svara på allmänpolitiska frågor, men jag kan inte föregripa den utredning som ska ske.

Däremot kan jag svara på vad regeringen gör för att motverka hemlöshet. Självklart är det så att alla, inte minst barn, har rätt till ett hem och till en trygg plats. Vi har i dag en situation med en skenande kriminalitet. Vi behöver vända på varje sten och sätta in åtgärder för att bryta denna kriminalitet. Vilka är det som drabbas om detta inte görs? Det är inte minst de barn som dras in av de kriminellas klor.

Vi gör mycket för att motverka hemlöshet. Vi har förstärkt arbetet med Bostad först med en hemlöshetsstrategi. Vi har också gjort insatser för att fortsätta med det bostadsbidrag som betyder väldigt mycket för de familjer som har det allra sämst ställt ekonomiskt. Detta är också ett sätt att arbeta mot hemlöshet.

Anf. 44 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V):

Fru talman! Denna fråga berör ju bostadspolitiken väldigt mycket. Som direktivet i utredningen är utformat är det bara de hushåll som bor i hyresrätt som ska straffas kollektivt. Är det rimligt att lagstiftningen inte omfattar alla, eller menar ministern att det även ska vara möjligt att beslagta villor som till exempel ägs av föräldrar till ett barn som har använt och sålt narkotika i hemmet eller någon annanstans i villaområdet?

När principen att var och en ska bedömas utifrån sina egna handlingar ersätts med kollektiv bestraffning börjar man undra vilka det är som verkligen bedriver organiserad brottslighet i Sverige.

Anf. 45 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det ska självklart vara jämlikt. Det finns även andra verktyg för polisen och de rättsvårdande myndigheterna, också i samarbete med andra myndigheter, i det intensiva arbete som görs mot grov organiserad brottslighet. Det gäller inte minst utökat förverkande – man kan exempelvis förverka villor och andra fastigheter för att komma åt de kriminellas pengar.

Förslagen i dessa direktiv är väl avvägda, fru talman.

Kulturarvet som samhällsviktig verksamhet

Anf. 46 CATARINA DEREMAR (C):

Fru talman! Min fråga går till kulturministern.

Samhällsviktig verksamhet är ett samlingsbegrepp som omfattar anläggningar, noder, infrastruktur och tjänster som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktig samhällsinformation inom en samhällssektor.

Min fråga till kulturministern handlar om vårt kulturarv. Det är viktigt för vår gemensamma historia. Vi behöver lära oss och kunna reflektera. Framför allt behöver vi kunna bevara vårt kulturarv i händelse av krig eller andra katastrofer.

Hur ser kulturministern på vårt kulturarv? Är det en samhällsviktig verksamhet?

Anf. 47 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Tack, ledamoten Deremar, för frågan!

Detta är en jätteviktig fråga. Den är viktigare i dag än vad den någonsin har varit, skulle jag vilja säga, både här i Sverige och i Sveriges direkta omvärld, med anledning av den hemska invasion av Ukraina som Ryssland bedriver.

Frågan om kulturarv är stor och bred. Det är viktigt för oss att vi ser till att vi också utifrån ett beredskapsperspektiv kan bevara vårt kulturarv. Ett sådant arbete pågår i dag. Mitt departement tittar tillsammans med andra statsråd, framför allt statsrådet Bohlin, på möjligheterna för detta i dag och på hur det går att bli bättre på detta framöver. Det handlar alltså om att ta hand om kulturarv och om att det ska finnas ordentliga evakuerings- och utrymningsmöjligheter för kulturarv och bevarande av dem.

Anf. 48 CATARINA DEREMAR (C):

Fru talman! Jag tackar kulturministern för svaret. Det låter glädjande, men jag vill ändå fortsätta.

Att bevara kulturarvet innebär att jobba med undanförselplaner, och detta görs i dag. Det har dock potential att bli bättre, precis som ministern var inne på. Det finns ju institutioner som inte omfattas av förordningen om undanförsel och förstöring, exempelvis läsmuseer och kommunala museer. Hur ska ministern göra för att detta ska komma på plats i större utsträckning?

Anf. 49 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Precis som ledamoten var inne på jobbar vi i dag med dessa planer på statlig nivå och för de statliga institutionerna. Både kommuner och regioner har fått ett utökat ansvar när det gäller det civila försvaret. I detta ingår naturligtvis att de måste se över det kulturarv som ligger på kommunal och regional nivå.

Här krävs det att vi alla sluter upp. Det finns säkert saker som behöver göras från regeringens håll, men vi måste göra det här tillsammans.

EU-stöd till svensk infrastruktur

Anf. 50 DANIEL HELLDÉN (MP):

Fru talman! Jag vänder mig till statsrådet Andreas Carlson.

Statsrådet var på ministerrådsmöte i Bryssel i början av december. Där meddelade han att man plockar bort ett antal streck på en karta som visar var nya stambanor och ny infrastruktur i Sverige kan komma till stånd. Detta gjordes utan att riksdagen informerades. Effekterna av det är att Sverige går miste om möjligheten att ansöka om mångmiljardbelopp från EU:s fonder för ny infrastruktur. Det här rör sig inte om höghastighetståg utan om att kunna söka medel till konventionella spår för trafik som går i ungefär 200 kilometer i timmen.

Jag undrar om statsrådet kommer att rätta till detta i sitt fortsatta arbete i Bryssel under våren.

Anf. 51 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det handlar om revideringar av TEN-T-kartorna. Det är egentligen inte något anmärkningsvärt att dessa kartor anpassas utifrån den politik som regeringen tydligt har aviserat. Regeringen har också gett uppdrag att avbryta planeringen av de centrala delarna av stambaneprojektet för höghastighetståg i Sverige, vilket handlar om sträckan Borås–Linköping och vidare ned till sträckan Lund–Hässleholm.

Däremot är det så att Hässleholm–Lund är en del av Södra stambanan som ligger på stomnätet och även är en del av stomnätskorridoren Scanmed. Om regeringen skulle välja att investera på den sträckan kommer det att vara möjligt att ansöka om medfinansiering från EU. Det är dock inte bara medfinansiering som ligger i korten här, utan man förbinder sig också till ett åtagande att bygga ut stomnätet till 2040. Den planen hade varit realistisk även om man hade gått vidare med stambanor för höghastighetståg. Nu gör inte regeringen det, och detta är en logisk följd av det beslutet.

Anf. 52 DANIEL HELLDÉN (MP):

Fru talman! Problemet är att vi nu uppfyller allt som står när det gäller de kartor som nu finns. Vi har de stambanor som vi säger behövs. Man kan inte söka mer pengar för någonting som inte finns där.

Ostlänken ligger kvar – den kan vi fortfarande få pengar för. Den går ungefär där det redan finns en stambana.

Ni har avhänt Sverige möjligheten att ansöka om ansenliga medel både för Lund–Hässleholm, för Göteborg–Borås och för de centrala delarna om en annan regering skulle vilja göra detta. Det är anmärkningsvärt.

Anf. 53 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Detta stämmer inte när det gäller Lund–Hässleholm; där finns det möjlighet att ansöka om medfinansiering om man skulle gå vidare med arbetet. Det är väldigt behövligt, för det finns stora kapacitetsbrister i Skåne.

Det är inte så att vi har förlorat några pengar här. En del av er kanske har varit på mellandagsrea eller januarirea och köpt en tröja för 400 kronor i stället för 500, med 20 procents rabatt. Dessa 400 kronor blir ju dyra om man aldrig använder tröjan.

När det gäller de pengar som vi går miste om här är det viktigt att komma ihåg att vi sparar pengar genom att vi inte gör de här satsningarna och i stället kan lägga pengarna på annan viktig infrastruktur, fru talman.

Åtgärder mot penningtvätt

Anf. 54 NORIA MANOUCHI (M):

Fru talman och finansmarknadsministern! Den organiserade brottsligheten är systemhotande och ett hot mot människors trygghet. Skärpta straff och fler poliser är helt centralt men sällan tillräckligt. Nya åtgärder på bred front behövs för att pressa tillbaka den grova kriminaliteten.

Konsekvenserna av den grova kriminaliteten drabbar oss på många sätt. Det värsta är det dödliga våldet. Motiven är oftast ekonomiska. Det är uppenbart att det illegala pengaflödet måste strypas, men då krävs mer verkningsfull politik än den vi har sett de senaste åtta åren.

Gängen identifierar svagheter i våra finansiella system och tvingar inte sällan små verksamheter att tvätta deras blodspengar. Kampen mot penningtvätt måste bli framgångsrik. Jag undrar vad regeringen gör.

Anf. 55 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! De svenska finansiella systemen och våra banker ska vara trygga och stabila och ge oss medborgare och våra företag hög nivå av service och effektivitet. De ska vara användbara och motståndskraftiga också i dåliga tider.

Precis som ledamoten Manouchi påpekar används också dessa system för en rad brott och för att tvätta olika typer av brottsvinster. Detta måste stoppas, och de kriminella måste rökas ut ur de finansiella systemen. De ska inte kunna använda våra finansiella system för att finansiera sina brott eller tvätta sina pengar.

Något av det första jag gjorde som statsråd var därför att överlämna en proposition till riksdagen om fler och bättre verktyg för att möta detta genom bättre informationsdelning så att myndigheter och banker tillsammans kan sätta större press på brottsligheten och hålla våra finansiella system fria från den.

Anf. 56 NORIA MANOUCHI (M):

Fru talman! Det är som vi alla vet brådskande att få dessa nya åtgärder på plats. Dessa verktyg är välbehövliga. Det är dock uppenbart att det kommer att ta tid, men liksom vi här i kammaren är jag övertygad om att regeringen har stora förhoppningar på att detta är på väg att komma på plats.

Vilka åtgärder och framsteg kan vi hoppas att få se i närtid i kampen mot penningtvätt?

Prot. 2022/23:52
26 januari

Anf. 57 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Den viktiga proposition jag pratade om togs fram av den föregående regeringen och ger banker och myndigheter möjlighet att dela information. Informationsdelning är nämligen A och O i detta.

Nu är Sverige ordförandeland i EU. Där pågår ett viktigt arbete för att banker sinsemellan och hela Europeiska unionen ska kunna rusta bättre för detta, och Sverige tar ledartröjan i dessa förhandlingar.

På hemmaplan handlar det bland annat om att klämma åt fuskande valutaväxlare.

Frågestund

Religionsfrihet

Anf. 58 YUSUF AYDIN (KD):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Carlson.

Den internationella människorättsorganisationen Open Doors presenterar varje år en lista över de 50 länder där förföljelsen av kristna är som störst. Förra veckan släpptes årets lista, och den visar att förföljelsen har intensifierats och förvärrats och att 360 miljoner kristna är utsatta för förföljelse på grund av sin tro. Det är därmed den mest förföljda religiösa gruppen i världen.

Kristdemokraterna har i denna kammare länge drivit att Sverige bör vara mer aktivt i fråga om religionsfrihet. Den förra regeringen fick med rätta kritik för att vara väldigt passiv i denna viktiga fråga.

Avser regeringen att uppmärksamma och driva frågan om kristnas och andra utsatta minoriteters rätt att utöva sin tro?

Anf. 59 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag tackar Yusuf Aydin för att han tar upp en angelägen fråga och pekar på slutsatserna i Open Doors rapport.

Sverige agerar på bred front för att motverka inskränkning av religions- och övertygelsefriheten genom att försvara och skydda individens frihet att välja religions- och trosuppfattning. Sverige står i löpande kontakt med ledarna för trossamfundet, inklusive representanter för kristna grupper, om deras situation.

Vi verkar också för att EU ska ha en stark och enad röst till skydd för religions- och övertygelsefrihet, och EU lägger regelbundet fram resolutioner om just detta i FN:s råd för mänskliga rättigheter och i generalförsamlingens tredje utskott.

Det här är en prioriterad fråga för regeringen. Det är en angelägen fråga, och problemen är, precis som ledamoten pekar på, stora. Här finns mycket att göra.

Anf. 60 YUSUF AYDIN (KD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

De förföljda kristna och andra utsatta minoriteter behöver vårt stöd för att fritt kunna utöva sin tro. Här ser vi kristdemokrater att Sverige har en

viktig uppgift. En del i detta kan vara att i utrikespolitik, handel med andra länder och när det gäller bistånd ställa högre krav på religionsfrihet.

På vilket sätt avser regeringen att driva denna fråga framöver?

Anf. 61 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag pekade på några områden där vi redan i dag driver detta och kommer att fortsätta att driva det. I den omläggning som sker av biståndspolitiken är detta ett viktigt område att överväga. Regeringen arbetar också med att bereda den utrikespolitiska deklaration som kommer att presenteras för Sveriges riksdag i närtid. Jag kan inte exakt datum, fru talman. I detta arbete är det här viktiga aspekter att ta med.

Flygplatsernas framtid

Anf. 62 HELENA GELLERMAN (L):

Fru talman! Min fråga går till infrastrukturminister Andreas Carlson.

Flyget var det transportslag som drabbades hårdast av pandemin, inte minst här i Sverige. Vi är nu det land i Europa där flyget har svårast att återhämta sig.

En av förutsättningarna för flyget är våra flygplatser. De utredes 2017, men sedan denna utredning gjordes har mycket förändrats dramatiskt. Till exempel har vi haft en snabb teknisk utveckling av elflyg, drönare och fossilfria bränslen. Kriget i Ukraina har också helt förändrat vår syn på totalförsvaret, där flyget ingår.

Hur ser infrastrukturministern på flyget och utvecklingen av våra svenska flygplatser runt om i Sverige mot bakgrund av de senaste årens utveckling?

Anf. 63 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Precis som Helena Gellerman säger gjordes en utredning 2017, och det finns en Arlandautredning. I talande stund pågår också en utredning där Peter Norman ser över det statliga ansvaret, och han har fått förlängt till mitten av februari. Därefter kommer regeringen att i högt tempo samlat bereda de olika förslagen, för det är en angelägen fråga.

Det sker en utveckling inom flyget, där bransch och svensk flygindustri själva har satt som mål att vara helt fossilfria till 2030. Det svenska Göteborgsbaserade företaget Heart Aerospace tror att vi har elflyg i drift 2028.

Detta ställer helt nya krav på vår transportinfrastruktur och planering, och det behöver vi ta höjd för. Det är också därför regeringen har aviserat och presenterat en förstärkt satsning på elflyg. Det handlar även om att förbereda staten för att vara redo när tekniken finns på plats så att inte ett onödigt krångligt regelverk sätter käppar i hjulet för ett klimatsmart flygande.

Anf. 64 HELENA GELLERMAN (L):

Fru talman! Det är positivt att man tar till vara flygets möjligheter, för flyget är otroligt viktigt för att vårt land ska hålla ihop.

Sverige har varit ledande inom hållbart flyg men har nu tappat sin ledande position på flera områden. Infrastrukturministern nämnde vissa saker, men hur kan vi tillvarata allt utvecklingsarbete som sker inom flyg-

industri och på våra flygplatser runt om i Sverige så att vi kan återta den ledande positionen? Detta är viktigt för vår konkurrenskraft och våra arbetstillfällen. Hur kan vi stärka detta arbete?

Prot. 2022/23:52
26 januari

Frågestund

Anf. 65 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! I vårt delvis glesbefolkade land med långa avstånd har flyget haft en viktig roll historiskt och kommer att ha kanske en ännu viktigare roll i framtiden i takt med att utvecklingen gör att det blir ett utsläppsfritt sätt att resa. I framtiden tar man kanske ett utsläppsfritt tåg till det utsläppsfria flyget och åker efter landning vidare i en utsläppsfri bil. Det blir ett helt nytt sätt att resa som ställer nya krav på infrastrukturplanering.

Det finns många bra förslag, och vi kommer att överväga dem samlat efter att Norman har gått i mål med den pågående utredningen.

Statistik över hushållens ekonomi

Anf. 66 BJÖRN WIECHEL (S):

Fru talman! I en interpellationsdebatt nyligen fick finansmarknadsministern möjlighet att svara på frågan om behovet av statistikinsamling om hushållens tillgångar och skulder. Bakgrunden till frågan är att Riksbanken och Finansinspektionen länge har efterfrågat detta, då det är oerhört viktigt för att kunna ha koll på den finansiella stabiliteten. Även Internationella valutafonden förordar skarpt sådan statistikinsamling.

Nu finns det också en utredning om detta som är ute på remiss. Den processen ska givetvis ske i sin ordning, men oavsett process eller utformning har finansmarknadsministern inte svarat på huruvida han ens ser behovet av en sådan statistik och om han delar myndigheternas bild av att den behövs för den finansiella stabiliteten. Statsrådet pratar nämligen om många andra saker i stället. Men finansmarknadsministerns uppfattning här är förstås viktig, inte minst för alla som arbetar med finansiell stabilitet. Därför ställer jag frågan igen: Ser finansmarknadsministern behovet av den här statistiken?

Anf. 67 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Tack, ledamoten Wiechel, för den viktiga frågan! Självklart är myndigheternas efterfrågan på olika typer av statistik för att kunna fullgöra sina uppgifter alltid legitim. Mitt svar förblir lika torrt och tråkigt som det var då, nämligen att vi har en god ordning i Sverige då vi tillsätter utredningar, får in förslag, skickar remisser och inväntar synpunkter, varefter beredning och analys tar vid.

Jag tror i grunden inte, fru talman, att Björn Wiechel eller någon annan i denna kammare i grunden vill att statsrådet eller Sverige i dess helhet frångår den typen av ordning. Jag tänker åtminstone hålla mig till den i mitt arbete. Däremot finns det givetvis betänkligheter kring hur sådan här statistik kan användas. Socialdemokraternas favorit om förmögenhetsskatt historiskt har ju varit ett orosmoment. Sådana saker behöver givetvis beaktas inom en gemensam analys av detta.

Anf. 68 ERIC WESTROTH (SD):

Fru talman! I såväl FN:s konventioner för mänskliga rättigheter, artikel 2, som i europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, artikel 14, definieras diskriminering inte bara på grund av kön, ras, hudfärg, språk och religion utan även på grund av politisk uppfattning. I Sveriges diskrimineringslag anges ett flertal av dessa diskrimineringsgrunder, men just diskriminering på grund av politisk åsikt eller uppfattning lyser med sin frånvaro.

Tyvärr ser vi i dag i Sverige organisationer med exklusiva befogenheter vilka väljer att systematiskt diskriminera personer på grund av politisk åskådning, vilket strider mot de internationella konventionerna. Därför vill jag ställa frågan till kulturministern, som även har demokratifrågor i sin portfölj, om regeringen har för avsikt att verka i en riktning där diskrimineringslagstiftningen bättre stämmer överens med de internationella konventionerna och därmed även införliva politisk åskådning som diskrimineringsgrund.

Anf. 69 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Naturligtvis står regeringen bakom den frihetlighet vi har i Sverige och vill jobba för att stärka den frihetligheten. När det kommer till diskrimineringslagen undrar jag om jag är rätt statsråd att svara på den frågan, det kan vara så att det finns andra som är bättre lämpade, men utifrån ett demokratiperspektiv kan jag säga att det för regeringen är viktigt att bakgrund, var du kommer från, politisk tillhörighet eller andra avseenden inte ska ha någon påverkan på vart människor är på väg. Det är en grundprincip som den här regeringen står fast vid och som vi också avser att bygga vår politik kring.

Trafikverkets uppdrag och järnvägskapaciteten

Anf. 70 ULRIKA HEIE (C):

Fru talman! I går deltog jag i ett möte här i riksdagen med företrädare från Skåne, både från lokal och regional nivå och från näringslivet. Frågan gällde ny kapacitet på järnväg. Den nya regeringen var snabb med att säga att man skulle avbryta projektet med de nya stambanorna, och dagen före julafton kom beskedet att man skulle avbryta projektet Hässleholm–Lund liksom Göteborg–Borås och utreda kapacitetshöjande åtgärder i stället.

Detta uppdrag har tolkats olika, och det bidrar till både frågor och frustration. Vid mötet i går vände sig företrädare för Skåne, också tillhörande regeringspartierna, till mig och mina kollegor i trafikutskottet med en önskan om hjälp med att bringa klarhet i vad uppdraget till Trafikverket egentligen innebär. Jag vill därför fråga statsrådet Carlson, när nu både kommuner och regioner efterfrågar en ökad tydlighet: Kan och kommer statsrådet att förtydliga vad som menas med uppdraget så att lokala och regionala företrädare och näringslivsföreträdare men också Trafikverket verkligen vet vad som gäller?

Anf. 71 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det kan jag göra, och det har gjorts i kammaren tidigare. Det beslut att avbryta planeringen i den delen för nya stambanor för höghastighetståg som gäller sträckan Lund–Hässleholm gäller just för sträckan som en del i ett nät av stambanor för höghastighetståg upp till 320 kilometer i timmen. Det krävs ett formellt beslut för att avbryta den planeringen och i stället se hur man på bästa sätt använder de resurserna för att öka kapaciteten i Skåne för godstrafik och för arbetspendling. Då pekas särskilt sträckan Lund–Hässleholm ut. Det innebär att det kan komma att byggas nya konventionella spår.

De planer och utredningar som har gjorts vad gäller fyrspar och dubbelspar har inte gått om intet, utan det ligger i Trafikverkets uppdrag att fortsätta arbeta med detta och ha hög framdrift så att vi kan lösa flaskhalsarna, inte minst vad gäller godstrafiken och med det potentiellt ökade tryck som blir när Fehmarn Bält-förbindelsen öppnas om bara några år. Där är ett glasklart besked som regeringen har gett, och det kan vi hjälpa till att sprida vidare.

Lex Tintin

Anf. 72 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Fru talman! Tintin blev bara åtta år. Pappan sitter häktad misstänkt för mord. Tintins mamma gjorde allt i sin makt för att skydda sitt barn. Samhället svek och tvingade Tintin, trots att han var skräckslagen, att umgås med pappan. Och nu är han död.

Runt om i vårt land finns fler barn som precis som Tintin tvingas till umgänge med en förälder som varit våldsam och som barnen är rädda för. Det här måste få ett stopp. Barns rätt måste stå i centrum. Vi i Miljöpartiet kräver ett stopp för att tvinga barn till umgänge med föräldrar som utövat våld. Vi kräver en lex Tintin. Kommer regeringen att införa en lex Tintin?

Anf. 73 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Tack, Annika Hirvonen, för en väldigt viktig fråga! Regeringen delar helt bilden av att vi behöver se över den här frågan. Vi behöver se över den för barnens bästa, men också för att den utgör en fara för dem som lever i våldsamma relationer och kanske inte vågar lämna dem för att de är rädda för sina barns säkerhet.

Det har kommit en utredning om att vi ska ha ett fokus på barnets bästa. Regeringen arbetar med den här utredningen just nu. Den ligger på min kollega Camilla Waltersson Grönvalls bord, och vi kommer att titta på den och på de remissvar som sedan kommer in och ta den här frågan som en mycket prioriterad fråga. Regeringen delar helt den problembild som vi ser.

Staten och företagens kapitalförsörjning

Anf. 74 MERIT FROST LINDBERG (M):

Fru talman! Min fråga går till finansmarknadsminister Niklas Wykman.

Vi kommer från ett läge där Riksbanken bedrev nollräntepolitik och ekonomin återhämtade sig från pandemin. Nu är inflationen påtagligt hög,

och många företag möter en kombination av höga energipriser och vikande efterfrågan. Dessutom får många på grund av de stigande räntorna allt svårare att klara sin kapitalförsörjning.

I veckan presenterade regeringen flera viktiga och bra förslag för att stärka Sveriges alla företagare i syfte att skapa fler jobb. Min fråga är: Hur ser finansmarknadsministern på statens möjligheter att också underlätta företagens kapitalförsörjning?

Anf. 75 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Jag tackar för en viktig fråga.

Situationen med hög inflation är givetvis något som drabbar både hushåll och företag. Sverige och världen har historisk kunskap om vad hög inflation medför för typ av problem för både hushållskassan och långsiktiga investeringar och för att kunna bedöma olika typer av projekt och deras lönsamhet.

När vi i regeringen har presenterat till exempel vår budget har vi därför varit tydliga med att vi inte ska försvåra för Riksbanken att få genomslag för sin penningpolitik i syfte att nå prisstabilitet.

Detta är i sig självt en fråga som vi i regeringen och i politiken inte ska ägna oss åt utan som Riksbanken ägnar sig åt, men vi har varit tydliga med att finanspolitiken ska gå hand i hand med det. Det enskilt viktigaste som regeringen kan göra för att få stopp på inflationskarusellen är att låta Riksbanken sköta sitt jobb och sitt ansvar.

Kungliga Operans framtid

Anf. 76 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Min fråga går till kulturminister Parisa Liljestränd. Operan har just firat 250 år, och vi som var där fick uppleva en magnifik festkväll. Men bakom fasaden finns stora brister. Det gäller fastigheten som har enorma renoveringsbehov, och det gäller ekonomin och verksamheten, som har nästan 600 anställda men där musiker får öva i korridoren, för att bara ta ett exempel.

Vi har några av de duktigaste musikerna, sångarna och dansarna i världen, och vi ska självfallet ha ett fungerande operahus och en nationalscen som fungerar även i ett internationellt perspektiv.

Hur tar vi frågan om Operans framtid vidare, kulturministern?

Anf. 77 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Jag tackar för frågan.

Det var verkligen en fest som vi blev bjudna på när Operan fyllde 250 år. Det är klart att det naturligtvis förde tankarna till att vår fantastiska nationalscen ska få fira 500 år om ytterligare 250 år och hur det ska gå till.

Jag kan glädja ledamoten och övriga med att vi har ett gott samtal inom Regeringskansliet om Operans framtid. Min uppfattning är att vi kommer att kunna hantera denna fråga och hitta en framkomlig väg som blir bra både för verksamheten och för byggnaden.

Vi har även samtal igång med Operan, både med styrelsen och med verksamheten själv. Vi ska inte glömma att det nu är den femte regeringen som får frågan om Operan på sitt bord, men jag är positiv. Jag är säker på

Jämställd tillgång till arbetskläder och arbetsskor

Frågestund

Anf. 78 PAULA HOLMQVIST (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Paulina Brandberg.

En god arbetsmiljö är viktig för alla arbetstagare i Sverige, och en viktig del i en god arbetsmiljö är ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Som statsrådet Brandberg säkert är väl medveten om finns det skillnader mellan mansdominerade och kvinnodominerade arbetsplatser. Såväl villkoren som mängden stress och tillgången till arbetskläder och arbetsskor skiljer sig åt mellan arbetsplatser utifrån könsuppdelning. Detta behöver förändras för att uppnå en god arbetsmiljö på samtliga arbetsplatser.

För oss socialdemokrater är det viktigt att tillhandahålla en jämställd tillgång till arbetskläder och arbetsskor. Det handlar om en god arbetsmiljö för alla. Delar statsrådet vår bedömning att tillgången till arbetskläder och arbetsskor ska vara jämställd så att arbetsmiljö och villkor blir bättre även för exempelvis Kommunals yrkesgrupper inom hemtjänst, förskolor, äldreomsorg och sjukvård?

Anf. 79 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Jag tackar för en viktig fråga.

En god arbetsmiljö är en folkhälsofråga, och det är också en jämställdhetsfråga. Som Paula Holmqvist redogör för finns det könsskillnader på vår arbetsmarknad som delvis beror på att män och kvinnor traditionellt sett väljer olika yrken. Då är det jätteviktigt att vi har ett arbetsmiljöarbete och en arbetsrätt som träffar både de mansdominerade yrkena och de kvinnodominerade yrkena så att alla får en bra arbetsmiljö i Sverige.

Jag besökte i förra veckan Arbetsmiljöverket för att få höra om deras verksamhet när det gäller regelutbyggnad och tillsyn inom detta område. Jag ser det som en mycket angelägen fråga att följa upp att vi har en hög nivå på arbetsmiljöarbetet inom alla branscher, även de kvinnodominerade.

Åtgärder för att stärka den svenska kronan

Anf. 80 PER SÖDERLUND (SD):

Fru talman! Min fråga riktar sig till statsrådet Niklas Wykman.

Den svenska kronan är historiskt svag sedan en tid tillbaka. Detta påverkar såklart vårt samhälle, våra medborgare och våra företag. Kronans låga värde gynnar exporten så att svenska varor blir attraktivare utomlands, men importföretagen drabbas däremot negativt. Det blir dyrare att importera varor, vilket i slutändan även drabbar konsumenterna. Även att åka på semester utomlands blir dyrare för svenskarna.

Det som kanske oroar mest är att det blir förhållandevis billigt för utländska företag att köpa upp sina svenska konkurrenter och på så sätt utöka sin marknadsandel på svenska företags bekostnad. Kronans värde speglar delvis även omvärldens förtroende för den svenska finans- och penningpolitiken, vilket vi alla borde ha ett intresse av att stärka.

Till saken hör att det är Riksbanken som sköter penningpolitiken medan regeringen sköter finanspolitiken. Därför är min fråga: Planerar regeringen att vidta några åtgärder för att stärka den svenska kronan?

Anf. 81 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! I Sverige har vi en ordning som har tjänat och tjänar oss väl, med en oberoende centralbank och ett prisstabilitetsmål. Det är inte mitt uppdrag att kommentera Riksbankens penningpolitik, och jag avser heller inte att göra det.

Jag delar däremot ledamoten Söderlunds analys att kronkursen är ett komplext samspel mellan många olika faktorer, bland annat det som Söderlund påpekar, nämligen förtroendet för Sverige och omvärldens värdesättning av mycket av det som finns i Sverige och svenska tillgångar. Det enskilt viktigaste som staten kan göra är givetvis att se till att de offentliga finanserna är robusta. Det är därför vår budget följer det ramverk vi har, så att man inte ska misstro statens finanser.

Sedan vill det till att vi åter får igång en jobb- och tillväxtpolitik i Sverige. Att Sverige har halkat efter i tillväxt per capita under lång tid jämfört med genomsnittet i EU och USA påverkar såklart värdet på det som finns här. Detta måste vi jobba mer med framöver.

Klimatanpassning

Anf. 82 KATARINA LUHR (MP):

Fru talman! Min fråga går till infrastruktur- och bostadsministern.

För bara några veckor sedan drabbades södra Sverige av rejäla översvämningar. Hus, källare, bilar och tomter vattenfylldes, och många privatpersoner arbetade hårt med att bygga fördämningar.

Det har tidigare varit ganska ovanligt med liknande översvämningar i Sverige, speciellt redan i januari, men vi har sett flera allvarliga exempel under de senaste åren, bland annat i Gävle och Dalarna 2021. Översvämningarna under det året beräknas ha kostat över en halv miljard att åtgärda.

Då det nu är tydligt att klimatutsläppen inte minskar i den takt som behövs kommer arbetet med klimatanpassningsåtgärder att behöva stärkas ytterligare. Regeringen har det yttersta ansvaret, men enligt Riksrevisionens rapport från december görs långt ifrån tillräckligt på klimatanpassningsområdet.

Jag skulle därför vilja fråga ministern om hans planer för att stärka arbetet med klimatanpassning framöver.

Anf. 83 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag tackar för en angelägen fråga.

Vi har höga ambitioner när det gäller att minska utsläppen, och vi har höga klimatambitioner. Vi jobbar hårt för att nå målen, inte minst när det kommer till omställning av transportsektorn.

Det som ledamoten pekar på är en konsekvens av situationen här och nu, som många drabbas av. Här är det viktigt att se att flera ministrar men också myndigheter arbetar med detta. Inte minst har vi det operativa arbetet inom MSB, som har ett viktigt uppdrag att informera om vilka åtgärder

Elektrifieringen av flyget

Frågestund

Anf. 84 OSKAR SVÄRD (M):

Fru talman! Min fråga går till infrastrukturminister Andreas Carlson.

En elektrifiering av flyget såg för bara några år sedan ut som en dröm och något som ligger i framtiden. Men i dag pratar allt fler om elflyget, och svensk flygindustri arbetar intensivt med att elektrifiera flyget. Vi kan därför konstatera att framtiden redan är här.

En omställning av flyget är viktig för att möta de klimatutmaningar som finns. Men den skapar också nya möjligheter att resa mellan städer. Utvecklingen av elflyget stärker Sveriges regioner, vår tillväxt och vår konkurrenskraft. Utöver detta är det ett snabbt sätt att resa.

Med anledning av flygets utveckling är min fråga till statsrådet: På vilket sätt arbetar och stöttar regeringen elektrifieringen av flyget?

Anf. 85 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Jag tackar Oskar Svärd för en viktig fråga. Det är inte bara en framtidsfråga utan en här-och-nu-fråga. Jag har delvis berört svaret på denna fråga i en tidigare ställd fråga av Helena Gellerman. Men jag vidareutvecklar gärna vad regeringen gör.

Vi har avsatt medel, nämligen 15 miljoner kronor, för att möjliggöra och utöka elflygsforskningen. Vi har också gett ett uppdrag till Trafikverket att samla och samordna de insatser som sker bättre. Det sker mycket på många olika håll. Inte minst i kommuner och regioner ser man vilka stora möjligheter som detta ger. Det är viktigt att vi hanterar detta samlat och drar lärdomar av varandra och agerar gemensamt.

Vi har också gett ett uppdrag om att olika lagtekniska hinder ska röjas undan, så att när utvecklingen har gått framåt – den går väldigt snabbt, som Oskar Svärd pekade på – ska man inte behöva påbörja ett beredningsarbete med nya lagar och regler för att få detta att fungera, utan då ska detta vara på rull. Här jobbar vi i ett väldigt högt tempo, och det går väldigt snabbt. Jag ser fram mot denna framtid.

Ett ökat bostadsbyggande

Anf. 86 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD):

Fru talman! Även min fråga går till statsrådet Andreas Carlson.

Av landets befolkning bor 87 procent i kommuner som har underskott på bostäder, enligt Boverket. Endast 23 procent av kommunerna har en bostadsmarknad i balans. Men många byggprojekt har skjutits på framtiden på grund av ökade kostnader, även om min egen hemkommun Vimmerby precis har börjat bygga 32 centralt belägna lägenheter.

Trots den bostadsbrist som råder är det kärva tider för husproducenterna med vikande orderingång.

Så sent som förra veckan besökte bostadsministern en av trähusindustrierna i kommunen, Boklok i Vimmerby.

Vad gör regeringen för att få fart på bostadsbyggandet och på så sätt rädda arbetstillfällena och öka tillväxten? Det har talats om ett uppdrag till länsstyrelserna. Vad innebär det?

Anf. 87 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det stämmer, precis som Gudrun Brunegård beskriver det, att det är bostadsunderskott i väldigt många kommuner. Över 200 av landets kommuner rapporterar om att det råder bostadsunderskott. Detta i kombination med inbromsningen nu i bostadsbyggandet och på bostadsmarknaden till följd av den lågkonjunktur som vi går in i med stigande kostnader, stigande räntor, inflation och minskad köpkraft hos hushållen påverkar också bostadsbyggandet.

Det som vi gör är att dämpa effekterna, framför allt för hushållen, med det elprisstöd som kommer att börja betalas ut den 20 februari. Det är ett sätt att öka köpkraften och lätta bördan för många tungt belastade hushåll.

Sedan har vi ett högt tempo med reformer som ska tas fram för att till exempel öka byggbar mark. Och det uppdrag till länsstyrelserna, som ledamoten frågar om, handlar om att länsstyrelserna ska kartlägga vad de har gjort för insatser tillsammans med kommunerna. Det sätter tryck på att få fram byggbar mark och gör att vi också kan se vilka ytterligare åtgärder som behövs. Vi kommer att återkomma i denna fråga, det kan ni vara säkra på.

Boendesegregationsutredningen

Anf. 88 MARKUS KALLIFATIDES (S):

Fru talman! Min fråga riktas till infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson.

Dagarna före jul meddelade regeringen att Boendesegregationsutredningen avvecklas. Utredaren Erik Pelling hade uppdraget att utveckla verktyg och metoder för att stärka arbetet med att minska och motverka boendesegregation i samhällsplaneringen.

Utredningen tillsattes mot bakgrund av att den socioekonomiska boendesegregationen i Sverige har ökat väsentligt sedan 1990-talet. Detta är en verklighet som vi snart 2 ½ miljoner stockholmare känner mycket väl till. Vi lever i en alltmer segregerad storstadsregion.

I de Stockholmskommuner där vi socialdemokrater styr sätts kommunpolitiker nu krafttag mot segregationen. Men staten och grannkommuner måste givetvis göra sitt för att nå bästa möjliga resultat.

Varför i hela friden lade ni ner denna utredning?

Anf. 89 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Markus Kallifatides och jag diskuterade utredningar så sent som i tisdags i kammaren. Vi var inne på lite andra utredningar som inte ska läggas ned, vilket jag också vill säga med tanke på protokollet. Men denna utredning har vi lagt ned. Den hade främst ett kartläggande uppdrag. Men regeringen ser allvarligt på segregation. Och för att kunna följa utvecklingen har regeringen avsatt 5 miljoner kronor till Boverket 2023 för att säkra fortsatt tillgång till analys- och uppföljningsverktyg med platsdata. Detta sker också i kombination med alla andra åtgärder som vi

nu vidtar för att bryta kriminaliteten och öka tryggheten i bostadsområden. I Tidöavtalet har vi visat att vi är överens om detta i samarbetspartierna och kommer att återkomma med de åtgärder som vi ska vidta och som kommer att vara mer kraftfulla än denna kartläggande utredning som vi har lagt ned till förmån för andra utredningar.

Prot. 2022/23:52
26 januari

Frågestund

Könsaspekten vid våld mot barn

Anf. 90 MICHAEL RUBBESTAD (SD):

Fru talman! Nyligen nåddes vi av den mycket tragiska nyheten om den åttaårige pojken som mördades av sin egen förälder i Luleå. Fallet fick stor uppmärksamhet. Och återigen lyftes kritiken fram om att det oftast är pappor som tar livet av sina barn och att barn tvingas umgås med just våldssamma pappor.

Det är därför värt att uppmärksamma det faktum att när det gäller våld mot barn skiljer det endast 8 procent mellan könen på gärningspersonerna. I 46 procent av fallen är det en mamma som tyvärr tar livet av sitt barn, och i 54 procent av fallen är det en pappa. Inte sällan finns det en koppling till psykisk ohälsa.

Barn ska självklart aldrig tvingas till umgänge med en förälder som de är rädda för, oavsett kön. Forskningen styrker att föräldrar som tar livet av sina barn inte är en könsfråga.

På vilket sätt avser jämställdhetsministern att agera för att fokus ska läggas på huvudproblematiken, att barn misshandlas och i extrema fall mördas av sina föräldrar, i stället för att på felaktiga grunder fokusera på att specifikt män utgör en större fara för sina barn?

Anf. 91 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Barns trygghet och säkerhet är en jätte viktig fråga. När det gäller de bedömningar som ska göras måste vi ha en lagstiftning som tydligt klargör att det är barnets bästa som ska stå i fokus. Detta är en fråga som ligger på Socialdepartementet, dit det så sent som förra fredagen kom en utredning som just tar sikte på ett ökat barnperspektiv. Vi kommer att invänta remissvaren på utredningen för att se hur lagstiftningen kan stärkas så att barn i högre grad skyddas från våld. Oavsett varifrån våldet kommer ska barnets bästa såklart få ett större genomslag i vår lagstiftning. Det är en mycket prioriterad fråga för denna regering, och jag har en tät kontakt med Camilla Waltersson Grönvall i denna fråga just för att den är väldigt prioriterad.

Cyberbrott mot företag

Anf. 92 IDA DROUGGE (M):

Fru talman! Sverige har en hög nivå av digitalisering generellt och specifikt på den svenska finansmarknaden. Men tyvärr ligger vi i bottenligan om man jämför vår cybersäkerhet.

För att förstå allvaret visar beräkningar att cyberbrottslighetens kostnader globalt uppskattas vara högre än de globala kostnaderna för hela den internationella droghandeln.

Många av de företag som utnyttjas och drabbas finns här i Stockholmsområdet och inom finansmarknaden.

Därför vill jag fråga finansmarknadsministern vad han och regeringen gör för att motverka dessa stora problem.

Anf. 93 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Tidigare frågeställare har ställt frågor om brott och bedrägerier i de finansiella systemen, till exempel om penningtvätt. Att äldre blir rånade eller utsatta för bedrägerier är också en fråga som diskuteras mycket. Detta ska med kraft motverkas, och regeringen vidtar flera åtgärder för att, på ren svenska, röka ut de kriminella från de finansiella systemen.

En typ av avancerad brottslighet som också finns och som tar sig uttryck i bedrägerier och att man pressar människor på pengar och stjälar information eller affärshemligheter är den som rör cyberbrott.

Här kan man konstatera att regeringen har gett en minister uppdrag kring det civila försvaret, vilket är mycket viktigt. Myndigheter har nu bättre möjlighet att också bistå i det som är systemviktigt privat verksamhet.

Vi har också ett väldigt viktigt uppdrag i att skydda våra finansiella system. Här har vi anslagit mer pengar till de myndigheter som ansvarar för detta – Finansinspektion och Riksgäldskontoret – för att de aktivt ska arbeta med att stärka vår cybersäkerhet i Sverige.

Gigarbetares villkor

Anf. 94 JAMAL EL-HAJ (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Paulina Brandberg.

Företag inom gigekonomin i Sverige har återkommande kritiserats för att sakna kollektivavtal och använda falska egna anställningar som ett sätt att kringgå ansvar. De bidrar inte bara till lönedumpning utan också till att sätta den svenska modellen ur spel. Det är en återgång till 1800-talets arbetsmarknad, där fattiga människor jobbade lågavlönat med dåliga villkor och utan säkerhet.

Tänker statsrådet agera för att åstadkomma bättre och tryggare villkor för gigarbetare, och i så fall hur?

Anf. 95 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Tack, ledamoten, för frågan! Sverige har nu tagit över ordförandeskapet i EU. En av de frågor som är prioriterade för det svenska ordförandeskapet är det så kallade plattformsdirektivet. Direktivet tar sikte på just den här frågan, och man tittar mycket på presumtionen kring vad som egentligen är en arbetstagare och vad som är en egenföretagare. Vi ser många så kallade falska egenföretagare, som i själva verket kanske agerar mer som arbetstagare.

Detta är en fråga som lämpar sig väl att hantera på EU-nivå. Sverige har ställt sig positivt till att direktivet ska tas igenom, och nu arbetar den svenska regeringen för att försöka få igenom en allmän riktlinje i EU:s ministerråd för att direktivet ska kunna tas vidare och sedan kunna implementeras i svensk lagstiftning.

Anf. 96 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD):

Fru talman! I dag hålls ett informellt möte mellan EU:s migrationsministrar. En central fråga som enligt uppgift ska avhandlas är hur vi lyckas med återvändandet, det vill säga att se till att personer som inte får vara i EU faktiskt åker tillbaka.

Det talas om att flera länder stöder något som kallas whole-of-government approach, vilket innebär att medlemsländer ska använda alla tillgängliga medel från visering och diplomati till bistånd och handel för att trycka på de länder som inte samarbetar och tar tillbaka sina egna medborgare. Detta låter mycket positivt. Däremot har liknande förslag diskuterats tidigare, många gånger utan resultat.

Min fråga till statsrådet Andreas Carlson är följande: Kommer Sveriges ordförandeskap att se till att EU nu äntligen får till ett effektivt och fungerande arbete med återvändande?

Anf. 97 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Tack, Nima Gholam Ali Pour, för en angelägen fråga! Det stämmer som ledamoten säger: Det här är en betydande del av den dagordning som justitieminister Gunnar Strömmer och migrationsminister Maria Malmer Stenergård har att hantera när de i dag arrangerar RIF-råd här i Stockholm.

Sverige prioriterar arbetet med återvändande och strävar efter en whole-of-government approach på såväl svensk nivå som EU-nivå. Frågan om återvändande var ett misslyckade för den förra regeringen, och den här regeringen eftersträvar tydligare resultat. Ett ja ska vara ett ja, och ett nej ska vara ett nej. Utan ett fungerande återvändande kan man inte skapa ett fungerande asylsystem.

Det är värt att poängtera att målet bör vara att dessa verktyg inte kommer till användning utan att såväl enskilda medlemsstater som unionen som helhet sluter återtagandeavtal och har en god dialog med ursprungsländer. Frågan har dryftats länge, och det är en prioritet för det svenska ordförandeskapet att ta den framåt.

Definitionen av armlängds avstånd

Anf. 98 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Fru talman! Min fråga går till kulturministern. Hon har uttryckt vikten av kulturens frihet och principen om armlängds avstånd till det konstnärliga skapandet. Det står inskrivet i Tidöavtalet.

Men det har samtidigt blivit uppenbart att Tidöavtalets partier gör helt olika tolkningar av vad principen innebär och att armlängds avstånd vilar på en ganska skakig grund. Bland annat har Sverigedemokraternas partisekreterare uttryckt att principen inte gäller skattefinansierad verksamhet.

Med anledning av detta och av det som har skett ute i landet vad gäller sagostunder och luciätåg undrar jag vad kulturministern ämnar göra för att Tidöavtalets partier ska enas kring vad armlängds avstånd innebär.

Frågestund

Anf. 99 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Tack, ledamoten, för frågan! Att värna den konstnärliga friheten och principen om armlängds avstånd är en av regeringens viktigaste prioriteringar inom kulturområdet.

Den konstnärliga friheten är en grundförutsättning för en levande demokrati. Vi ser också hur det blir när det här inte tillåts. Vi ser det i vår absoluta geografiska närhet just nu, och vi ser vad som händer då.

Det är därför helt centralt att kultursektorn fredas från politisering och detaljstyrning, och därför är det så viktigt att vi håller på begreppet armlängds avstånd. Regeringen har gjort tydligt från vårt perspektiv att armlängds avstånd ska råda. Vi har också rensat bort detaljstyrning från bland annat regleringsbrev för att se till att armlängds avstånd ska råda.

Jag är övertygad om att den här regeringen har gjort tydligt och kommer att fortsätta att göra tydligt att det är armlängds avstånds princip som gäller.

Typgodkända hus

Anf. 100 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD):

Fru talman! Sverigedemokraterna lanserade Sverigehuset i valrörelsen. Det är ett typgodkänt hus som kan byggas i hela Sverige. Dagens system med 290 kommuner och många tusen tjänstemän som ska godkänna och göra olika bedömningar av i grunden samma hus är både ineffektivt och fördyrande. Bara på bygglovet finns mycket att tjäna.

Det minskar och försvårar också konkurrensen när byggbolag som bygger framför allt småhus inte på förhand vet om huset kommer att godkännas eller ej. Tidigare bostadsministrar har ofta fått byggregler uppkallade efter sig, som friggebod och attefallshus. Men Sveriges befolkning behöver större villor, som till exempel Sverigehuset, för att få en dräglig levnadsstandard.

Därför vill jag fråga bostadsminister Andreas Carlson: Avser bostadsministern att verka för att typgodkända hus liknande Sverigehuset ska bli möjliga i Sverige? Och kommer vi att få se typgodkända Carlsonhus inom mandatperioden?

Anf. 101 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Det var ett trevligt namn som Eskilandersson har hittat på för sin idé! Men jag ska framför allt svara på frågan, och inte på namnet.

Det här är någonting som lyfts överallt när man träffar olika byggherrar och personer som är involverade i att kapa ledtider och hitta förenklingar för att kunna få igång bostadsbyggandet. Det nämndes också när jag var i Vimmerby, som Gudrun Brunegård lyfte i en tidigare fråga, hur man med standardisering, innovation och effektivitet i bostadsbyggandet kan skynka på detta, korta ledtider och förenkla regler.

Det har genom åren lyfts ett antal olika förslag. Typgodkännande är ett sådant. Nu har reformen om certifierade byggprojekt företag tagits fram. Den har beslutats om i riksdagen. Boverket har tagit fram föreskrifter. Syftet är att öka förutsägbarhet och effektivitet i byggprocessen och att underlätta repeterbara processer vid byggande av bostäder, alltså underlätta för prefabricerade hus.

Vi kommer att följa detta noga och utforma det på ett klokt sätt. Sedan kan vi behöva återkomma med ytterligare steg för att nå det som Mikael Eskilandersson pekar på behövs.

Prot. 2022/23:52
26 januari

Frågestund

Gotlandsfärjornas biljettpriser

Anf. 102 MATTIAS OTTOSSON (S):

Fru talman! Jag önskar ställa en fråga till statsrådet Carlson. På grund av kriget i Ukraina har vi sett en kraftig prisökning på både tjänster och varor i Sverige. Det har också påverkat kollektivtrafiken med kraftiga höjningar runt om i landet, inte minst på Gotland.

Gotland är Sveriges enda renodlade öregion och har därför unika förutsättningar när det gäller kommunikationer. Utan en fast landförbindelse blir färjetrafiken avgörande.

Destination Gotland AB har höjt priserna med cirka 50 procent det senaste året. En kollega till mig åkte i går från Gotland till fastlandet. Det kostade 4 000 kronor för en vuxen, ett barn och en bil. Hade de inte varit gotlänningar hade det kostat 6 000 kronor.

Gotländska hushåll och företag är i likhet med många andra runt om i Sverige oerhört pressade ekonomiskt och beroende av så mycket förutsägbarhet som möjligt i en osäker tid.

Min fråga till statsrådet är: Tänker statsrådet vidta några åtgärder för att göra priserna för att resa till och från Gotland rimliga för gotlänningar?

Anf. 103 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD):

Fru talman! Tack, Mattias Ottosson, för en angelägen fråga!

Det här handlar om gotlänningarnas landsväg, livsnerven mellan Gotland och fastlandet. Och det handlar inte bara om gotlänningarna; detta är en viktig fråga för livsmedelsförsörjningen eftersom en del av vår livsmedelsproduktion sker just på Gotland. Jag har nyligen träffat en delegation från Region Gotland och är väl bekant med både problematiken och de gotländska ståndpunkterna.

Det finns ett avtal som reglerar hur trafiken är upphandlad. Inom ramen för det avtalet har regeringen fattat de beslut vi kan fatta för att tillskjuta medel som ska gå till aktörer och kunna användas för sänkta priser. Övriga åtgärder som kan vidtas ligger på andra departement, men regeringens agerande inom ramen för detta avtal har varit att skjuta till de medel som vi kunnat till just biljettpriser och annat.

Dödsolyckor på arbetsplatser

Anf. 104 JIM SVENSK LARM (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Paulina Brandberg.

Trots att vi har en nollvision mot dödsolyckor i arbetet dör fortfarande många på sina jobb. Under 2022 förolyckades 42 personer i sitt arbete. Det är en siffra som får många att reagera. Det gjorde även statsrådet när hon tillträdde och fick information om hur många som dog på jobbet. I en intervju med Dagens Arbete sa statsrådet att frågan behövde komma upp på dagordningen för att diskuteras ännu mer.

På fem år har nu 220 personer dött på jobbet. Under förra veckan klämdes ännu en arbetare till döds under en vältande grävmaskin. Varje olycka är ett misslyckande i arbetsmiljöarbetet.

Har statsrådet under sin tid som statsråd tagit några nya initiativ för att få ned dödsfallen i arbete och för att frågan ska diskuteras mer?

Anf. 105 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L):

Fru talman! Tack, ledamoten, för en angelägen fråga!

Regeringen fortsätter arbetet utifrån den arbetsmiljöstrategi som den tidigare regeringen påbörjat och den nollvision som ska råda. Den nollvisionen ska råda för dödsfall på arbetet, där vi som Jim Svensk Larm påpekade ser alldeles för höga siffror. Men vi ska inte heller ha människor som dör av jobbet, vilket också är en jätteviktig fråga. Vi ser alldeles för många som blir sjuka och skadas på ett sådant sätt att de dör av jobbet även om de inte dör *på* jobbet.

Regeringen kommer att noga utvärdera strategin och arbetet utifrån den och också se till att skapa förutsättningar för dem som bedriver det dagliga arbetsmiljöarbetet på våra arbetsplatser, det vill säga arbetstagarna. Även skyddsombuden har där en väldigt viktig funktion. Vi kommer att följa arbetet noga för att se i vilken mån man kan skapa förbättringar för att uppfylla nollvisionen på ett mycket bättre sätt.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 14 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid

Följande dokument anmälades och bordlades:

Proposition

2022/23:52 Extra ändringsbudget för 2023 – Stöd till Ukraina samt åtgärder riktade till företag och hushåll till följd av höga energipriser

Kammaren biföll regeringens förslag att motionstiden för ovanstående proposition skulle förkortas till fem dagar.

§ 15 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 25 januari

2022/23:155 Norrbotniabanan

av Åsa Karlsson (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:156 Nordiskt ministerråd inom infrastruktur

av Åsa Karlsson (S)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:157 Åtgärder mot social dumpning

av Peter Hedberg (S)

till statsrådet Erik Slottner (KD)

2022/23:158 Skolverkets regionala kvalitetsarbete

av Åsa Westlund (S)

till statsrådet Lotta Edholm (L)

Prot. 2022/23:52

26 januari

2022/23:159 Den fördjupade utvärderingen av Sveriges miljökvalitetsmål

av Andrea Andersson Tay (V)

till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 25 januari

2022/23:265 Villkoren för utländska bärplockare i Sverige

av Ciczie Weidby (V)

till arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson (L)

2022/23:266 Vård för personer som utsatts för sexualbrott som barn

av Annika Hirvonen (MP)

till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2022/23:267 Jordförvärlagen

av Monica Haider (S)

till landsbygdsminister Peter Kullgren (KD)

2022/23:268 Läget i svensk akutsjukvård

av Yasmine Bladelius (S)

till statsrådet Acko Ankarberg Johansson (KD)

2022/23:269 En överdäckning av E22 i Lund

av Ulf Holm (MP)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:270 Skattesituationen för personer födda 1957

av Janine Alm Ericson (MP)

till finansminister Elisabeth Svantesson (M)

2022/23:271 Roaming mellan operatörer av laddinfrastruktur

av Rickard Nordin (C)

till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

§ 17 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 25 januari

2022/23:232 Plan- och bygglagens konsekvenser för hästföretagare

av Anders W Jonsson (C)

till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2022/23:227 Bra arbetsmiljö för alla

av Johanna Haraldsson (S)

till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2022/23:233 Nationella åtgärder med anledning av höjda avgifter i kollektivtrafiken

av *Adrian Magnusson* (S)
till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2022/23:228 Återvinning av plast

av *Andrea Andersson Tay* (V)
till statsrådet *Romina Pourmokhtari* (L)

2022/23:231 Den svenska försörjningsberedskapen

av *Mikael Larsson* (C)
till statsrådet *Carl-Oskar Bohlin* (M)

2022/23:234 Utländskt ägande

av *Peter Hultqvist* (S)
till försvarsminister *Pål Jonson* (M)

2022/23:235 Det minskade biståndet till Palestina

av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till statsrådet *Johan Forssell* (M)

2022/23:237 Yrkets roll för sjukskrivning och återgång i arbete

av *Åsa Eriksson* (S)
till statsrådet *Anna Tenje* (M)

2022/23:240 Metoder i socialtjänsten

av *Martina Johansson* (C)
till statsrådet *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

2022/23:236 Elstödet till företag

av *Tomas Eneroth* (S)
till energi- och näringsminister *Ebba Busch* (KD)

2022/23:239 En ny utredning om svenskarnas alkoholförsel

av *Pontus Andersson* (SD)
till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2022/23:245 Rättssäkerhet i asylprocessen och därefter

av *Ulrika Westerlund* (MP)
till statsrådet *Maria Malmer Stenergård* (M)

§ 18 Kammaren åtskildes kl. 15.14.

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.42 och
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

LENA LINDBÄCK

/Olof Pilo

§ 1 Anmälan om ersättare.....	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 4 Anmälan om gruppleddare för partigrupp	1
§ 5 Anmälan om ersättare för gruppleddare för partigrupp	2
§ 6 Anmälan om fördröjt svar på interpellation	2
§ 7 Anmälan om faktrapromemoria	2
§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott	2
§ 9 Svar på interpellation 2022/23:68 om undantag för tolk inom hälso- och sjukvården	3
Anf. 1 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	3
Anf. 2 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	3
Anf. 3 ANDERS W JONSSON (C)	4
Anf. 4 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	5
Anf. 5 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	6
Anf. 6 ANDERS W JONSSON (C)	7
Anf. 7 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	8
Anf. 8 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	9
Anf. 9 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	9
§ 10 Svar på interpellation 2022/23:139 om läkemedelsleveranser i glesbygd	10
Anf. 10 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	10
Anf. 11 ANDERS W JONSSON (C)	11
Anf. 12 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	12
Anf. 13 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	12
Anf. 14 ANDERS W JONSSON (C)	13
Anf. 15 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	14
Anf. 16 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	15
Anf. 17 ANDERS W JONSSON (C)	15
Anf. 18 Statsrådet ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	16
§ 11 Svar på interpellation 2022/23:110 om Sveriges åtagande enligt Parisavtalet.....	17
Anf. 19 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	17
Anf. 20 ELIN SÖDERBERG (MP).....	18
Anf. 21 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	18
Anf. 22 ELIN SÖDERBERG (MP).....	19
Anf. 23 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	20
Anf. 24 ELIN SÖDERBERG (MP).....	21
Anf. 25 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L)	22

§ 12 Svar på interpellation 2022/23:112 om klimathandlingsplanen	22
Anf. 26 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	22
Anf. 27 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	23
Anf. 28 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	24
Anf. 29 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	25
Anf. 30 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	26
Anf. 31 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	27
Anf. 32 Statsrådet ROMINA POURMOKHTARI (L).....	27
Ajournering.....	28
Återupptaget sammanträde.....	28
§ 13 Frågestund	28
Anf. 33 ANDRE VICE TALMANNEN	28
<i>EU-direktiv om minimilön</i>	<i>28</i>
Anf. 34 TERESA CARVALHO (S).....	28
Anf. 35 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L).....	29
Anf. 36 TERESA CARVALHO (S).....	29
Anf. 37 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L).....	29
<i>Turkiet och den svenska yttrandefriheten.....</i>	<i>30</i>
Anf. 38 BO BROMAN (SD).....	30
Anf. 39 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	30
Anf. 40 BO BROMAN (SD).....	30
Anf. 41 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	30
<i>Brottslighet och vräkning av hyresgäster.....</i>	<i>31</i>
Anf. 42 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V)	31
Anf. 43 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD).....	31
Anf. 44 MALCOLM MOMODOU JALLOW (V)	31
Anf. 45 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	32
<i>Kulturarvet som samhällsviktig verksamhet.....</i>	<i>32</i>
Anf. 46 CATARINA DEREMAR (C)	32
Anf. 47 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	32
Anf. 48 CATARINA DEREMAR (C)	32
Anf. 49 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	33
<i>EU-stöd till svensk infrastruktur.....</i>	<i>33</i>
Anf. 50 DANIEL HELLDÉN (MP).....	33
Anf. 51 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	33
Anf. 52 DANIEL HELLDÉN (MP).....	33
Anf. 53 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	34
<i>Åtgärder mot penningtvätt.....</i>	<i>34</i>
Anf. 54 NORIA MANOUCHI (M).....	34
Anf. 55 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M)	34
Anf. 56 NORIA MANOUCHI (M).....	34
Anf. 57 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M)	35
<i>Religionsfrihet</i>	<i>35</i>
Anf. 58 YUSUF AYDIN (KD)	35
Anf. 59 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	35
Anf. 60 YUSUF AYDIN (KD)	35
Anf. 61 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	36
<i>Flygplatsernas framtid</i>	<i>36</i>
Anf. 62 HELENA GELLERMAN (L).....	36

Anf. 63 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	36
Anf. 64 HELENA GELLERMAN (L)	36
Anf. 65 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	37
<i>Statistik över hushållens ekonomi</i>	37
Anf. 66 BJÖRN WIECHEL (S)	37
Anf. 67 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M)	37
<i>Politisk åskådning som diskrimineringsgrund</i>	38
Anf. 68 ERIC WESTROTH (SD)	38
Anf. 69 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	38
<i>Trafikverkets uppdrag och järnvägskapaciteten</i>	38
Anf. 70 ULRIKA HEIE (C)	38
Anf. 71 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	39
<i>Lex Tintin</i>	39
Anf. 72 ANNIKA HIRVONEN (MP)	39
Anf. 73 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	39
<i>Staten och företagens kapitalförsörjning</i>	39
Anf. 74 MERIT FROST LINDBERG (M)	39
Anf. 75 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M)	40
<i>Kungliga Operans framtid</i>	40
Anf. 76 ROLAND UTBULT (KD)	40
Anf. 77 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	40
<i>Jämställd tillgång till arbetskläder och arbetsskor</i>	41
Anf. 78 PAULA HOLMQVIST (S)	41
Anf. 79 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	41
<i>Åtgärder för att stärka den svenska kronan</i>	41
Anf. 80 PER SÖDERLUND (SD)	41
Anf. 81 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M)	42
<i>Klimatanpassning</i>	42
Anf. 82 KATARINA LUHR (MP)	42
Anf. 83 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	42
<i>Elektrifieringen av flyget</i>	43
Anf. 84 OSKAR SVÄRD (M)	43
Anf. 85 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	43
<i>Ett ökat bostadsbyggande</i>	43
Anf. 86 GUDRUN BRUNEGÅRD (KD)	43
Anf. 87 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	44
<i>Boendesegregationsutredningen</i>	44
Anf. 88 MARKUS KALLIFATIDES (S)	44
Anf. 89 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	44
<i>Könsaspekten vid våld mot barn</i>	45
Anf. 90 MICHAEL RUBBESTAD (SD)	45
Anf. 91 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	45
<i>Cyberbrott mot företag</i>	45
Anf. 92 IDA DROUGGE (M)	45
Anf. 93 Statsrådet NIKLAS WYKMAN (M)	46
<i>Gigarbetares villkor</i>	46
Anf. 94 JAMAL EL-HAJ (S)	46
Anf. 95 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	46
<i>Återvändande och Sveriges EU-ordförandeskap</i>	47
Anf. 96 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD)	47

Anf. 97 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	47
<i>Definitionen av armlängds avstånd</i>	47
Anf. 98 LOUISE THUNSTRÖM (S)	47
Anf. 99 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	48
<i>Typgodkända hus</i>	48
Anf. 100 MIKAEL ESKILANDERSSON (SD)	48
Anf. 101 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	48
<i>Gotlandsfärjornas biljettpriser</i>	49
Anf. 102 MATTIAS OTTOSSON (S)	49
Anf. 103 Statsrådet ANDREAS CARLSON (KD)	49
<i>Dödsolyckor på arbetsplatser</i>	49
Anf. 104 JIM SVENSK LARM (S)	49
Anf. 105 Statsrådet PAULINA BRANDBERG (L)	50
§ 14 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid	50
§ 15 Anmälan om interpellationer	50
§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar	51
§ 17 Anmälan om skriftliga svar på frågor	51
§ 18 Kammaren åtskildes kl. 15.14.	52